

Офіс
Зеленого
Переходу

Аналітичний документ

Аналіз ESG стандартів: рекомендації для українського бізнесу

Зміст

4	Рамкові стандарти та інструменти зі звітності щодо сталого розвитку	16	Огляд основних ESG регулювань і стандартів	31	Вибір ESG стандартів	36	Висновки і рекомендації для бізнесу
8	Історія розвитку звітності зі сталого розвитку	21	Стандарти Глобальної ініціативи зі звітності (GRI)	32	Фактори, які слід враховувати при виборі ESG стандарту	39	Словник термінів
12	Компоненти екосистеми звітування про сталий розвиток	23	Міжнародна рада зі стандартів сталого розвитку (ISSB)	33	Рекомендований шлях впровадження ESG стандарту (на прикладі CSRD-ESRS)		
		25	Звітність зі сталого розвитку в ЄС				

Офіс зеленого переходу є незалежним консультативно-дорадчим органом при Міністерстві економіки України, який допомагає впроваджувати реформи у сфері зеленого переходу, енергетичної та кліматичної політики України. Офіс зеленого переходу здійснює свою діяльність за фінансової підтримки Агенції Великої Британії з міжнародного розвитку та імплементується ГО «ДІКСІ ГРУП».

© ГО «ДІКСІ ГРУП» 2024 р.

Вступна частина про цей документ

Цей аналітичний документ є першим у серії публікацій, яку запроваджує Офіс зеленого переходу. Мета серії цих публікацій полягає у підтримці усіх зацікавлених сторін, в першу чергу українського бізнесу, на шляху до відповідності кращим світовим стандартам з ESG. Деякі із цих стандартів будуть навіть обов'язковими для застосування певними українськими компаніями (як, наприклад, відповідність умовам Директиви ЄС щодо звітування зі сталого розвитку - CSRD). Загалом, зростаюча складність рамок і обов'язкових стандартів є одним із головних трендів у сфері ESG в останні два роки. Ми в Офісі зеленого переходу свідомі того, що це створює значний тягар для бізнесу, навіть для тих компаній, які давно підтримують і втілюють принципи ESG. Саме тому Офіс зеленого переходу працює над зменшенням навантаження на український бізнес через допомогу із впровадженням ESG стандартів і вимог.

Мета цієї публікації – проаналізувати основні ESG рамки і стандарти, зокрема CSRD, IFRS та GRI, а також надати рекомендації від Офісу зеленого переходу щодо етапів впровадження ESG стандарту для українських компаній. Крім іншого, в документі міститься корисна інформація про історію розвитку звітності зі сталого розвитку, рамок і інших інструментів

щодо урядування і звітування зі сталого розвитку, а також детальний словник основних термінів. Цей аналітичний документ надасть корисну інформацію для вибору і застосування відповідних ESG рамок та стандартів.

Ми плануємо надалі публікувати спеціалізовані аналітичні звіти, а також готувати вебінари і тренінги, які будуть допомагати українським компаніям готуватись до запровадження ESG рамок і стандартів. Ми прагнемо, щоб продукти Офісу зеленого переходу якомога краще відповідали потребам бізнесу, і для їх визначення ми плануємо проводити регулярні дослідження і опитування.

Офіс зеленого переходу діє як незалежний центр експертизи в галузі клімату та сталого розвитку, та об'єднує зусилля уряду, бізнесів та міжнародних партнерів з метою прискорення переходу України до низьковуглецевої економіки. Унікальна позиція Офісу як незалежної НГО, та сильна експертиза команди експертів, дозволяє робити неупереджені і фахові рекомендації всім зацікавленим сторонам - уряду, бізнесу, громадському сектору. Наша команда складається з експертів і практиків із бізнесу, які мають багаторічний досвід в ESG управлінні в провідних українських бізнесах і міжнародних організаціях.

Рамкові стандарти та інструменти зі звітності щодо сталого розвитку

Щоб дізнатися, чи покращують ініціативи у сфері сталого розвитку показники компанії, необхідно мати процедури для комунікації зі зацікавленими сторонами про економічне, екологічне та соціальне управління компанією. Це здійснюється через «звітність зі сталого розвитку», яка включає розкриття нефінансової інформації, такої як, наприклад, зміна клімату, етичні бізнес-практики, кібербезпека та управління ланцюгами постачання, а також обговорення екологічних, соціальних та управлінських (ESG) ризиків та способів управління ними.

Інтерес інвесторів до нефінансової інформації зростає і це призвело до створення розширеної екосистеми звітності зі сталого розвитку. Зацікавленість інвесторів у інформації про ESG, в свою чергу, пояснюється відповідними запитами від кінцевих споживачів товарів та послуг, а також зростанням впливу різноманітних нефінансових чинників та ризиків на фінансові результати і перспективи розвитку компаній.

Міжнародні організації, регулятори різних країн, фондові біржі та незалежні організації, такі як Глобальна ініціатива зі звітності (GRI), брали участь у розробці та впровадженні міжнародних ініціатив зі звітності зі сталого розвитку. Це призвело до створення

різноманітних рамок та інструментів, які компанії можуть використовувати для розробки своїх стратегій сталого розвитку та звітності.

Зростає кількість обов’язкових вимог до розкриття інформації по всьому світу. Перший тип таких вимог – це регулювання “у відповідності», яке вимагає від компаній надавати інформацію без необхідності впровадження політик, процедур або зовнішнього завірення звітності. Метою цього типу звітності є підштовхнути компанії до покращення своїх процесів через прозорість. Другий тип вимагає від компаній проводити належну перевірку в їхніх ланцюгах постачання і включати результати у свої звіти. Нарешті, деякі регулювання вимагають як розкриття, так і проактивних кроків для усунення негативних впливів на права людини і навколишнє середовище впродовж всього ланцюга постачання компанії (як приклад, EU CSDDD (Corporate sustainability due diligence directive)).

Для бізнесу важливо уникати фрагментованих нормативних вимог та орієнтуватись на гармонізовані універсальні стандарти, які є порівнюваними, корисними для прийняття рішень та економічно ефективними. Регулятори заохочують компанії

використовувати загальновизнані стандарти для відповідності вимогам різних юрисдикцій, знижуючи загальні витрати на дотримання вимог. Це допомагає урядам та регуляторам імплементувати вимоги щодо звітності, інтегруючи ці стандарти у нові правові норми.

Наразі компанії уже майже два десятиліття використовують основні рамки та інструменти звітності щодо сталого розвитку, такі як, наприклад, стандарти GRI або Протокол парникових газів (GHG Protocol). За останні п’ять років з’явились численні нові регулювання, в першу чергу вимоги ЄС щодо звітності про сталий розвиток (Директива про звітність з корпоративної сталості (CSRD) та Європейські стандарти звітності з питань сталого розвитку (ESRS), а також вимоги Комісії з цінних паперів і бірж США (SEC), регіональні та місцеві нормативні акти – в залежності від того чи підпадає компанія під дію тих чи інших обов’язкових нормативів звітування.

Деякі розкриття щодо сталого розвитку тепер є мінімальними законодавчими вимогами (наприклад, CSRD у ЄС чи SEC Climate-Disclosure Rule у США), але загалом це все ще добровільна справа, і компанії можуть вирішувати, скільки інформації розкривати. Деякі компанії обмежуються тим, що вимагають регулятори, але більшість усвідомила, що

потрібно враховувати питання, підняті інституційними інвесторами та іншими ключовими зацікавленими сторонами. Лідери в своїх галузях активно інтегрують сталий розвиток у свої стратегії та щоденну діяльність, щоб показати свою прихильність до цього.

Обсяг звітності компанії залежить від розміру компанії, етапу розвитку її зобов’язань зі сталого розвитку, правових вимог, фінансових та людських ресурсів.

Цікавий факт ↓

У 2024 році глобальні інвестиції в біржові ESG фонди склали 5,4 мільярда доларів США (за інформацією [Bloomberg](#)).

Цікавий факт ↓

92% глобальних інвестиційних компаній зазначили, що дані ESG важливі для оцінки довгострокових фінансових перспектив компанії, в які вони мають намір інвестувати (дослідження [Workiva](#)).

Цілі та переваги звітності зі сталого розвитку

Багато компаній впроваджують ініціативи зі сталого розвитку, тому що це відповідає їхнім цілям та переконанням, але часто це також пов'язано із регуляторними вимогами. Проте, обов'язкова звітність зі сталого розвитку з'явилася відносно недавно. Звітність почалася на добровільній основі, що зазвичай не відбувається, якщо немає явного зв'язку між діяльністю та економічним зростанням. Звітність зі сталого розвитку має сенс лише тоді, коли компаніям є що звітувати, тобто сталість повинна бути інтегрована в їхні бізнес-моделі. Без цієї інтеграції звітність ризикує бути сприйнята як "грінвошинг" (greenwashing).

Компанії, які впроваджують сталий розвиток у свою діяльність і стратегії, отримують значні переваги. Дослідження показують, що споживачі визнають компанії, які дійсно дотримуються принципів сталого розвитку. Інші причини для звітності включають етичні та економічні міркування, підвищення цінності бренду, інновації, мотивацію співробітників, репутацію, конкурентну перевагу та економію витрат.

Основною цінністю звітності для самої компанії є забезпечення належного управління ініціативами зі сталого розвитку та забезпечення прозорості ведення бізнесу.

Інші цілі підготовки нефінансової звітності включають надання інформації зацікавленим сторонам для прийняття рішень про купівлю продукції компанії або інвестування в неї, збір даних для покращення стратегії сталого розвитку, покращення внутрішніх операцій, управління ризиками та зміцнення відносин із зацікавленими сторонами.

Звітність зі сталого розвитку стала стандартною практикою у 21-му столітті і приймається компаніями по всьому світу як найкраща практика. Вона допомагає компаніям керувати своїми соціальними та екологічними впливами, покращувати операційну ефективність та управління природними ресурсами. Звітність також сприяє довірі інвесторів, лояльності співробітників та покращенню корпоративної репутації.

Високоякісна звітність зі сталого розвитку допомагає компаніям отримувати підтримку урядів та ЗМІ, що призводить до кращих фінансових результатів. Звітність зі сталого розвитку допомагає компаніям зрозуміти екологічні та соціальні проблеми, з якими стикається суспільство, і сприяє обговоренню найкращих підходів до досягнення сталого розвитку.

Цікавий факт ↓

64% споживачів у світі стурбовані зміною клімату, тоді як 41% зазначають, що висока ціна є головною перешкодою для здійснення сталих покупок. Покоління Z є провідником екологічної свідомості, багато з них відчувають «еко-тривогу» щодо майбутнього планети. ([*Euromonitor International «Megatrends: Understanding Sustainable Consumers 2023»*](#)).

Цікавий факт ↓

Згідно з аналізом трендів [*NielsenIQ*](#) за 2023 рік, 46% споживачів очікують, що бренди візьмуть на себе лідерство у сталому розвитку. Це очікування тисне на компанії, змушуючи їх інтегрувати сталість у свої основні бізнес-стратегії для задоволення потреб споживачів.

Аналіз і порівняння термінів ESG, CSR, Sustainable development, Impact investing

Терміни ESG, CSR, Sustainable development, Impact investing дуже часто вживаються у контексті впровадження різних стандартів і рамок, і тому слід розрізняти і знати їх визначення.	Визначення	Цілі	Основні стейкхолдери	Регулювання	Висновок
	ESG (Environmental, Social, Governance) Екологічні, соціальні та управлінські питання				
	метод оцінки нефінансової діяльності компанії, що включає екологічні, соціальні та управлінські аспекти	зменшення негативного впливу на суспільство та задоволення очікувань зацікавлених сторін	інвестори, люди, планета	добровільне регулювання	ESG – це метод, який використовують корпорації для вимірювання своєї нефінансової екологічної, соціальної та управлінської ефективності. Цілі ESG полягають у тому, щоб керувати ризиками, зменшуючи негативний вплив корпорації на суспільство, та відповідати очікуванням зацікавлених сторін. ESG стає критично важливим для бізнесу, оскільки інвестори, регулятори та клієнти все частіше вимагають покращень у сфері ESG.
	CSR (Corporate Social Responsibility) Корпоративна соціальна відповідальність				
	бізнес-модель, яка передбачає створення соціальних та екологічних вигод для зацікавлених сторін разом з досягненням фінансових цілей	підвищення позитивного впливу на суспільство та навколишнє середовище	люди, навколишнє середовище	добровільне регулювання	Корпоративна соціальна відповідальність (CSR) відноситься до бізнес-моделі, в якій комерційні компанії шукають способи створення соціальних та екологічних переваг для всіх зацікавлених сторін, одночасно переслідуючи організаційні цілі та фінансові показники. Дії у сфері CSR не є обов’язковими за регламентом. Вони є добровільними. CSR може покращити бізнес-результати шляхом створення сильного бренду, залучення талантів та збільшення продажів.
	Sustainable development Сталий розвиток				
	концепція, що передбачає використання ресурсів так, щоб не шкодити майбутнім поколінням	підтримка збалансованої та процвітаючої планети	всі	регулюється в деяких юрисдикціях	Сталий розвиток походить від переконання, що люди мають жити в межах здатності планети і не погіршувати можливості наступних поколінь людей. ООН створила набір цілей сталого розвитку, які забезпечують рамки для урядів і корпорацій, що прагнуть бути більш стійкими. Термін «сталий» також використовується для маркування продуктів. Це може викликати ризики щодо greenwashing через відсутність узгоджених вимірювань.
	Impact Investing Інвестиції з впливом				
	інвестиції, які спрямовані на покращення соціальних та екологічних результатів	покращення екологічних та соціальних результатів при задоволенні потреб акціонерів	інвестори	регулюється відповідно до стандартних інвестиційних регуляцій	Інвестиції з впливом – це підхід до інвестування, який фокусується на компаніях, що покращують соціальні та екологічні результати. Фонди з інвестицій з впливом також прагнуть отримувати фінансову віддачу, але через інвестиції в більш сталі галузі. Галузі, що вважаються шкідливими для суспільства, такі як нафта та тютюн, часто виключаються з таких фондів.

1.1. Історія розвитку звітності зі сталого розвитку

Інтерес інвесторів до нефінансової інформації значно зріс за останні роки, що призвело до мобілізації регуляторів і створення великої екосистеми звітності зі сталого розвитку. Причинами цього зростання є збільшення інвестицій у стале, відповідальне та впливове інвестування; зміна ставлення кінцевих споживачів товарів та послуг до нефінансової інформації; значне невдоволення інвесторів якістю розкриття соціальної та екологічної інформації; та зростання числа довгострокових інституційних інвесторів, які прагнуть мінімізувати ризики, зокрема в сфері ESG.

Інтерес інвесторів до нефінансової інформації значно зріс за останні роки, що призвело до мобілізації регуляторів і створення великої екосистеми звітності зі сталого розвитку. Причинами цього зростання є збільшення інвестицій у стале, відповідальне та впливове інвестування; зміна ставлення кінцевих споживачів товарів та послуг до нефінансової інформації; значне невдоволення інвесторів якістю розкриття соціальної та екологічної інформації; та зростання числа довгострокових інституційних інвесторів, які прагнуть мінімізувати ризики, зокрема в сфері ESG.

Спочатку компанії відповіли на ці зміни через добровільні ініціативи зі звітності зі

сталого розвитку. Запити різних зовнішніх стейкхолдерів (громадськості, акціонерів) часто сприяли формуванню списку тем сталого розвитку, які отримували найбільшу увагу. Згодом компанії все частіше реагували на вимоги змін у корпоративних політиках, включаючи звітність про сталий розвиток, гендерну рівність та дитячу працю. Від середини 1990-х років, коли лише декілька компаній звітували про соціальну відповідальність, звітність зі сталого розвитку пройшла довгий шлях. Сьогодні майже всі найбільші глобальні компанії готують звіти про сталий розвиток, часто розміщуючи ці документи в окремому розділі на своєму вебсайті. Міжнародні стандарти, такі як

Глобальний договір ООН, вимагають звітності як фундаментальної вимоги для демонстрації прихильності до сталого розвитку. Наприклад, учасники Глобального договору мають щорічно надавати «Звіт про прогрес», який описує дії щодо інтеграції десяти принципів договору.

Коли компанії починають звітувати про сталий розвиток, вони стикаються з декількома основними питаннями: «Що ми юридично зобов'язані повідомляти?», «Що ми можемо повідомляти?», «Що ми повинні сказати, щоб залишатися конкурентоспроможними?», і «Які стандарти ми повинні використовувати?». Багато компаній починали звітування в рамках маркетингових комунікацій, але з часом зрозуміли, що повинні відповідати на запити про верифікацію даних та розширення звітності.

Сьогодні звітність зі сталого розвитку часто є обов'язковою, оскільки зацікавлені сторони тиснуть на законодавців і регуляторів для покращення якості та послідовності звітності. Все більше країн впроваджують обов'язкові вимоги до розкриття ESG-інформації. Багато країн прийняли законодавство, яке вимагає від публічних компаній звітувати про екологічну та соціальну інформацію, а фондові біржі почали вимагати розкриття цієї інформації для лістингу.

Робота над звітністю зі сталого розвитку на міжнародному рівні розпочалася ще у 1983 році, коли Конференція ООН з торгівлі та розвитку (UNCTAD) створила Міжурядову робочу групу експертів з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та звітності (ISAR). ISAR допомагає країнам покращувати якість фінансової звітності та нефінансових розкриттів, а також підтримує впровадження найкращих практик у галузі бухгалтерського обліку та корпоративного управління в країнах, що розвиваються.

Цікавий факт ↓

На 2023 рік кількість компаній, які готують нефінансові звіти оцінюється у понад 4 000 (за даними GRI)

Починаючи з 2024 року, майже 50 000 компаній підлягають обов'язковій звітності зі сталого розвитку в ЄС. Саме так директива ЄС про корпоративну звітність зі сталого розвитку (CSRD) трансформує звітність у сфері ESG.

У 2012 році Група друзів параграфа 47 (The Group of Friends of Paragraph 47 (GoF47)) була створена на підтримку важливості корпоративної звітності зі сталого розвитку. Її хартія включала такі ключові пункти:

- уряди мають відігравати провідну роль у сприянні сталому розвитку,
- корпоративна звітність зі сталого розвитку має стати поширеною практикою,
- необхідно сприяти використанню існуючих стандартів звітності,
- особливу увагу слід приділяти потребам країн, що розвиваються, та малих і середніх підприємств.

Через три роки, у вересні 2015 року, були прийняті Цілі сталого розвитку (SDGs) у рамках Порядку денного на період до 2030 року. Ціль 12 (“відповідальне споживання і виробництво”) включає завдання 12.6, яке заохочує компанії, особливо великі та транснаціональні, впроваджувати стійкі практики і інтегрувати інформацію про сталий розвиток у свої звітні цикли, а також показник 12.6.1 для моніторингу прогресу шляхом вимірювання кількості компаній, що публікують звіти зі сталого розвитку. Показник рахує “кількість” компаній, що готують такі звіти, і є важливим для моніторингу та

сприяння високоякісній звітності, яка надає дані про сталий розвиток у послідовній та порівнюваній формі.

Звітування про сталий розвиток тісно пов’язане з досягненням конкретних Цілей сталого розвитку, таких як Ціль 1 (подолання бідності) і прагненнями інших міжнародних угод, таких як Паризька угода щодо змін клімату, оскільки без звітності неможливо виміряти прогрес і зрозуміти, що ще потрібно зробити.

Звітування про сталий розвиток є важливою частиною багатьох міжнародних нормативних і управлінських рамок, таких як:

- Керівництво ОЕСР для багатонаціональних підприємств щодо відповідальної ділової поведінки, яке надає добровільні принципи та стандарти відповідальної ділової поведінки у сферах, таких як розкриття інформації, права людини, трудові відносини, охорона навколишнього середовища, боротьба з хабарництвом, інтереси споживачів, наука, технології, інновації, конкуренція та оподаткування.
- Глобальний договір ООН, добровільна ініціатива, заснована у 1999 році, яка передбачає, що компанії дотримуються

десяти універсальних принципів у сферах прав людини, трудових відносин, охорони навколишнього середовища та боротьби з корупцією. Підписанти повинні щорічно надавати Звіт про прогрес (COP) своїм зацікавленим сторонам.

- ISO 26000, стандарт з управління соціальною відповідальністю, який закликає організації періодично звітувати про свою діяльність у сфері соціальної відповідальності перед зацікавленими сторонами.
- Керівні принципи ООН щодо бізнесу та прав людини, які закликають компанії комунікувати, як вони вирішують вплив на права людини, від неформальної взаємодії з зацікавленими сторонами до офіційної публічної звітності.
- Принципи відповідального інвестування (PRI), які заохочують інвесторів інтегрувати екологічні, соціальні та управлінські фактори у свої інвестиційні рішення та звітувати про це.

Принципи корпоративного управління G20/ОЕСР щодо розкриття інформації і оновлення 2023 року щодо звітності

Принципи корпоративного управління G20/ОЕСР стали важливою віхою на шляху до становлення корпоративної звітності зі сталого розвитку. Вони виступають драйвером, що стимулює компанії до прозорості та регулярного звітування про практики корпоративного управління та результати діяльності. Ці принципи задають стандарти розкриття інформації, що включають фінансовий стан компанії, екологічні та соціальні питання, фактори ризику та структуру управління.

Елементи сталого розвитку, які включають необхідність регулярного і прозорого звітування про практики корпоративного управління та результати діяльності, знайшли своє відображення у [Принципах корпоративного управління G20/ОЕСР](#). Саме на ці принципи ОЕСР посилаються більшість організацій, коли обґрунтовують потребу у створенні того чи іншого стандарту з ESG звітності. Однією з головних тем Принципів завжди було розкриття інформації та прозорість. Вони вимагають, щоб рамки корпоративного управління забезпечували своєчасне та точне розкриття всіх суттєвих (матеріальних) питань, та включали фінансовий стан та результати діяльності компанії, політики компанії та показники

ефективності, що стосуються екологічних та соціальних питань (тобто сталого розвитку), передбачувані фактори ризику, а також структуру власності та управління компанією.

Серед помітних змін у останній редакції Принципів, [схвалених на саміті лідерів G20](#) в Індії у листопаді 2023 року, було включення нових та оновлених рекомендацій щодо сталого розвитку. Новий розділ VI вимагає, щоб рамки корпоративного управління забезпечували стимули для компаній та їхніх інвесторів приймати рішення та управляти своїми ризиками таким чином, щоб це сприяло сталому розвитку та стійкості корпорації. Розділ VI передбачає наступні вимоги щодо розкриття інформації, пов'язаної зі сталим розвитком:

- **VI.A.** Розкриття інформації, пов'язаної зі сталим розвитком, повинно бути послідовним, порівнюваним та надійним, і включати ретроспективну та перспективну матеріальну інформацію, яку інвестор вважав би важливою для прийняття інвестиційного рішення.
- **VI.A.1.** Інформація, пов'язана зі сталим розвитком, може вважатися суттєвою (матеріальною), якщо можна очікувати, що вона вплине на оцінку інвестором вартості компанії, інвестиційні або інші рішення.

- **VI.A.2.** Межі розкриття інформації, пов'язаної зі сталим розвитком, повинні бути узгоджені з високоякісними, зрозумілими, дійсними та міжнародно визнаними стандартами, що сприяють порівнянності розкриття інформації, пов'язаної зі сталим розвитком, між компаніями та ринками.
- **VI.A.3.** Інформація про сталий розвиток, фінансова звітність та інша корпоративна інформація повинні бути взаємопов'язані.
- **VI.A.4.** Якщо компанія публічно встановлює мету або ціль, пов'язану зі сталим розвитком, рамка розкриття інформації повинна передбачати, що надійні метрики регулярно розкриваються у легкодоступній формі, щоб інвестори могли оцінити достовірність та прогрес у досягненні оголошеної мети або цілі.
- **VI.A.5.** Повинно бути розглянуто поступове впровадження вимог щодо щорічних звітів (аудитів) від незалежного, компетентного та кваліфікованого провайдера послуг з аудиту відповідно до міжнародно визнаних стандартів аудиту, щоб надати зовнішню об'єктивну оцінку розкриття інформації, пов'язаної зі сталим розвитком.

Цікавий факт ↓

- За даними звіту *Carrots & Sticks 2023* в світі діє 2 463 політики в сфері ESG (у 132 країнах), до яких додаються регуляції 76 міжнародних та регіональних організацій.
- Більшість політик у сфері ESG та сталого розвитку є добровільними, складаючи 55,2% від усіх політик, тоді як обов'язкові політики становлять 44,8%.
- Найбільш активні розробники політик знаходяться в Європі (776 політик, 31,5%), за ними йде Азіатсько-Тихоокеанський регіон (556 політик, 22,5%). У Північній Америці (180 політик, 7,3%) та Південній Америці (234 політики, 9,5%) спостерігаються відносно повільніші тенденції зростання політик. Далі йдуть країни Близького Сходу (62 політики, 2,5%) та Африки (148 політик, 6%).
- У всіх регіонах світу спостерігається тенденція до зростання кількості та складності політик у сфері ESG та сталого розвитку за останні два роки.

Інтеграція Цілей сталого розвитку (SDGs)

ООН зробила значний внесок у сталий розвиток бізнесів через прийняття 10 принципів Глобального Договору ООН та розробку Цілей сталого розвитку. Вони стали базою на шляху багатьох компаній у напрямку системної інтеграції сталого розвитку у бізнес практику, стратегії і проекти. Цілі сталого розвитку (SDGs) часто інтегруються у місію та цілі окремих бізнесів і організацій. Згідно SDG, компанії повинні не лише «робити добро», але й дотримуватися визнаних стандартів і принципів у правах людини, трудових відносинах, охороні навколишнього середовища та антикорупції, а також прозоро звітувати про свої пріоритети, пов'язані з SDGs, перед інвесторами та іншими стейкхолдерами.

Сфера	Індикатори	Пояснення
Переваги для бізнесу	Спільна мова для звітності	Сприяє створенню єдиного підходу до звітності, що полегшує звітність про сталий розвиток
	Співпраця вздовж інвестиційного ланцюга	Заохочує співпрацю, спрямовуючи кошти на більш стійкі бізнес-практики
	Відкриття нових бізнес-можливостей	Допомагає розвивати нові продукти, послуги та інвестиції, одночасно зменшуючи бізнес-ризики, пов'язані з SDGs
	Визначення спільної мети з інвесторами	Сприяє встановленню спільних цілей щодо очікуваних результатів і підтримки їх досягнення
Користь для інвесторів	Інформовані інвестиційні рішення	Забезпечує додаткову інформацію для прийняття обґрунтованих і нвестиційних рішень
	Відображення цінностей	Дозволяє інвесторам відображати свої або цінності своїх стейкхолдерів
	Пропозиція стійких фінансових продуктів	Пропонує продукти, що відрізняються на ринку
	Покращення впливу SDGs у інвестиційних портфелях	Допомагає інвесторам покращити власний вплив на SDGs
	Дослідження нових бізнес-моделей	Сприяє дослідженню нових технологій та моделей, що підтримують надійність даних про SDGs

Корисні керівництва та інструменти щодо впровадження SDG:

- [SDG Compass](#)
- [Value Driver Model](#)
- [An Analysis of Goals and Targets](#)
- [Інтеграція SDGs у корпоративну звітність: Практичний посібник](#)

1.2. Компоненти екосистеми звітування про сталий розвиток

Міжнародні організації, такі як ООН, регіональні організації (наприклад, ЄС), фондові біржі та незалежні організації (наприклад, Глобальна ініціатива зі звітності (GRI)) брали участь у розробці та впровадженні міжнародних ініціатив щодо звітності зі сталого розвитку. Багато з цих ініціатив приймають форму національних політик та інструментів, які містять елементи міжнародних або рамок звітності зі сталого розвитку. Наприклад, стандарти GRI згадуються в урядових або ринкових (фондових, біржових) інструментах у багатьох країнах світу і часто є одним із кількох нормативних стандартів, на які посилаються в інструментах звітності.

Ця робота призвела до створення різноманітних рамок та інструментів, які організації можуть використовувати для розробки своїх стратегій сталого розвитку та процесів звітності. Багато з них мають комплексний підхід, а деякі, як-от стандарти GRI, отримали міжнародне визнання і надають надійний набір параметрів розкриття та метрик. Крім того, компанії можуть звертатися до стандартів, які зосереджуються на окремих питаннях, таких як викиди парникових газів (GHG Протокол), зміни клімату або впливи бізнес-діяльності на ліси. Додаткову складність вносять галузеві рамки вимірювання

ефективності та звітності, розроблені на основі рекомендацій галузевих асоціацій.

У 2016 році UNCTAD визнала, що “немає універсальної згоди щодо того, що таке звіт зі сталого розвитку або що він має включати, щоб бути визначеним як такий” і навела дослідження, згідно з яким 99 зі 100 найбільших компаній світу за версією Forbes на той час склали звіти з ESG, причому 51 компанія посилалися на Глобальний договір, 62 на Протокол GHG, 10 на ISO 26000, 48 на інші сертифікати ISO, а 72 на одну з двох версій стандартів GRI. Того ж року всебічний звіт,

опублікований KPMG, ідентифікував майже 400 ініціатив зі звітності зі сталого розвитку у 64 країнах. UNCTAD попереджала, що “велика кількість індикаторів, рамок та керівництв, випущених багатьма організаціями, створює не лише значне дублювання зусиль, але й брак чіткості та широкий діапазон якості інформації”, що призводить до значних відмінностей у повноті, якості, зручності та порівнянності корпоративних звітів. Крім того, хоча фокус вимог та ініціатив зі звітності щодо сталого розвитку на великих публічних та приватних компаніях є зрозумілим через їхній значний вплив на сталий розвиток, звітність має бути досяжною для малих та середніх підприємств відповідно до їхніх ресурсів.

Для розуміння нових вимог щодо звітності зі сталого розвитку організації повинні знати наступні ключові компоненти звітної екосистеми:

Компонент звітної екосистеми	Деталізація
Рамки (Frameworks)	Високорівневі керівництва, що допомагають організаціям ідентифікувати, оцінювати та звітувати про питання сталого розвитку, порівнювати свою ефективність із галузевими стандартами та комунікувати свій прогрес зі стейкхолдерами. Наприклад, Цілі сталого розвитку ООН (SDGs), Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD)
Стандарти (Standards)	Детальні керівництва, які визначають конкретні вимоги, метрики та індикатори для звітування на конкретні теми сталого розвитку. Вони дозволяють порівнювати дані між організаціями та галузями, забезпечуючи спільну мову для вимірювання та розкриття показників сталого розвитку. Наприклад, Global Reporting Initiative (GRI), CDP , Sustainability Accounting Standards Board (SASB)
Протоколи (Protocols)	Інструменти та методології для вимірювання, моніторингу та звітування про показники сталого розвитку у відповідності з обраними рамками та стандартами. Наприклад, Протокол з парникових газів (GHG Protocol) використовується для вимірювання викидів парникових газів.
Рейтинги та ранжування (ESG ratings and rankings)	Оцінюють та порівнюють ефективність організацій у сфері сталого розвитку на основі певних критеріїв. Наприклад, Sustainalytics, MSCI.
Регулювання (Regulations)	Встановлюються урядами або регуляторними органами для забезпечення обов'язкової звітності зі сталого розвитку. Прикладом є Директива ЄС про корпоративну звітність зі сталого розвитку (CSRD).
Принципи та системи управління (Principles and Management Systems)	Визначають фундаментальні зобов'язання та цінності, які організації можуть прийняти для впровадження своїх стратегій сталого розвитку. Прикладом є ISO 26000 Guidance on Social Responsibility.

Як взаємодіють різні компоненти екосистеми звітування про сталий розвиток, приклади

Приклади	Опис	Відповідні протоколи	Відповідні регуляції	Актуальність
Global Reporting Initiative (GRI)	Пропонує комплексний підхід до звітування про сталий розвиток, зосереджуючись на широкому спектрі питань ESG.	• GRI Standards • GHG Protocol	• EU CSRD	EU CSRD вимагає детального звітування про сталий розвиток, що узгоджується з комплексним підходом GRI до розкриття інформації про ESG. Протокол GHG підтримує GRI, надаючи вказівки щодо вимірювання та управління викидами парникових газів.
ISSB Standards	Інтегрує та розширює рекомендації TCFD, зосереджуючись на загальних вимогах до фінансової інформації, пов'язаної зі сталим розвитком, і специфічних кліматичних розкриттях.	• IFRS S1 & IFRS S2	• SEC Climate-Disclosure Rule • EU CSRD	Компанії, що застосовують стандарти ISSB, відповідатимуть рекомендаціям TCFD, спрощуючи відповідність таким регуляціям, як правило SEC і EU CSRD.
CDP	Заохочує екологічну прозорість і покращення показників через звіти про вуглець, воду, ліси, а також нові звіти про пластики.	• CDP Questionnaires • CDP-Water Protocol • CDP-Forest Protocol • GHG Protocol	• EU CSRD • US Federal Supplier Rule	EU CSRD і US Federal Supplier Rule зосереджені на екологічних звітах, узгоджуючись із широким спектром вимог до звітності CDP. Протокол GHG підтримує CDP, надаючи вказівки щодо вимірювання та управління викидами парникових газів.
Integrated Reporting (IR)	Надає цілісний підхід до звітування, поєднуючи фінансові, екологічні, соціальні та управлінські аспекти, щоб продемонструвати процес створення вартості організації.	• IR Framework • GHG Protocol	• EU CSRD	EU CSRD вимагає комплексного та інтегрованого звітування, що робить підхід актуальним для відповідності. Протокол GHG допомагає вимірювати та керувати викидами у звітах.
Sustainability Accounting Standards Board (SASB)	Забезпечує галузеве звітування, дозволяючи бізнесам розкривати фінансово значущу інформацію ESG.	• SASB Standards • GHG Protocol	• SEC Climate-Disclosure Rule • EU CSRD	Правило SEC і EU CSRD вимагають розкриття значущої інформації ESG, роблячи галузеве звітування SASB актуальним для відповідності. Протокол GHG підтримує SASB, надаючи вказівки щодо вимірювання та управління викидами парникових газів.

Інтеграція рамок, стандартів і протоколів у звітність зі сталого розвитку є взаємопов'язаним процесом. Щоб краще зрозуміти їхню взаємодію, можна уявити процес у такому порядку:

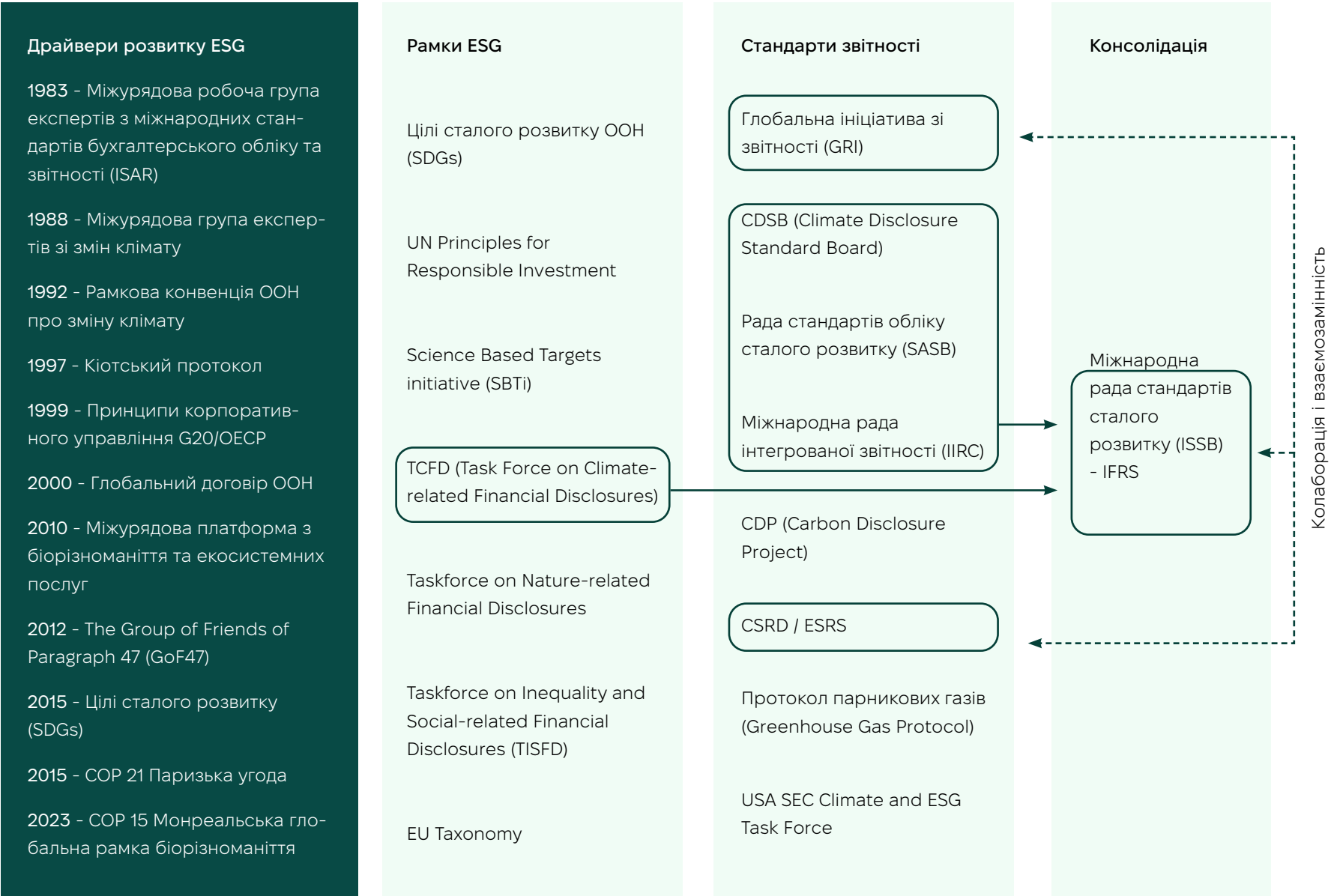
1. Вибір рамки: Спочатку організації обирають відповідну рамку звітності зі сталого розвитку, яка відповідає їхнім стратегічним цілям, очікуванням стейкхолдерів та галузевому контексту.
2. Ідентифікація стандартів: У межах обраної рамки визначаються відповідні стандарти, як універсальні, так і галузеві, для звітування про матеріальні питання сталого розвитку.
3. Застосування протоколів: Нарешті, організації застосовують відповідні протоколи для вимірювання, моніторингу та звітування про свою ефективність у сфері сталого розвитку відповідно до обраної рамки та стандартів.

Інтеграція цих елементів дозволяє організаціям підвищити достовірність, прозорість і вплив їхньої звітності зі сталого розвитку, що сприяє позитивним змінам на шляху до більш стійкого майбутнього.

Розуміння тонкощів рамок, стандартів і протоколів є важливим для організацій, що прагнуть створити ефективну стратегію сталого розвитку. Ознайомившись з різними компонентами процесу звітності зі сталого розвитку, організації можуть розробити комплексні звіти, які задовольняють потреби різних стейкхолдерів і демонструють їхню прихильність до сталого розвитку. Оскільки вимоги до звітності продовжують змінюватися, важливо забезпечити відповідність вашої організації до актуальних та нових регуляцій і очікувань стейкхолдерів для успіху.

Огляд основних ESG регулювань і стандартів

У сучасному бізнес-середовищі важливо розуміти і враховувати взаємозв'язок різних ESG рамок та стандартів. Ці стандарти допомагають компаніям не лише відповідати регуляторним вимогам, але й вдосконалювати управління, знижувати ризики та залучати інвесторів. В цьому розділі ми розглянемо три основні стандарти, які є актуальними для українського бізнесу: стандарти Глобальної ініціативи зі звітності (GRI), стандарти Міжнародної ради зі стандартів сталого розвитку (ISSB) та стандарти звітності зі сталого розвитку в ЄС (ESRS). Розуміння та правильне застосування цих стандартів є ключем до успішного впровадження ESG практик у діяльність компаній, що сприятиме їхній довгостроковій стабільності та конкурентоспроможності.

Важливим фактором, який визначає сьогодення і майбутнє ESG звітності є те, що уряди країн почали активно розробляти обов’язкові вимоги до компаній щодо ESG звітності (CSRD є найбільш “гарячою” темою серед професіоналів з ESG по всьому світу). Ці процеси розпочались у ЄС і поширюються по інших країнах і регіонах. У відповідь на появу обов’язкових рамок і стандартів інші рамки (які є рекомендаційними) почали еволюціонувати та швидко розвиватись, щоб надати додаткову цінність компаніям. Найбільш яскравим прикладом такої еволюції є консолідація стандартів і рамок у IFRS.

В цій таблиці ми розглянемо основні актуальні регулювання що стосуються ESG звітності. Як буде видно нижче, регулювання в ЄС є досить об’ємним і CSRD є лише частиною цієї екосистеми. Тоді як IFRS та GRI стандарти є більш самостійними і універсальними, оскільки є рекомендаційними.

Назва та Пояснення	Межі дії (хто повинен дотримуватися)
Регулювання ESG в ЄС	
EU Taxonomy EU Тахопоту - це система класифікації, яка визначає критерії для економічної діяльності, що відповідає цілям щодо нульових викидів до 2050 року та іншим екологічним цілям. Це інструмент, що підтримує рамкову програму сталого фінансування ЄС, спрямовуючи інвестиції у найбільш необхідні для переходу економічні діяльності.	Компанії, розташовані в ЄС з більш ніж 500 співробітниками, зобов’язані звітувати про своє відповідність EU Тахопоту. З січня 2022 року всі компанії, що підпадають під це регулювання, повинні звітувати про частку свого обороту, капітальних витрат, операційних витрат або Зеленого активу (для банків та кредитних установ), яка відповідає вимогам Тахопоту. З січня 2023 року всі нефінансові корпорації повинні звітувати про частку свого обороту, капітальних та операційних витрат, що відповідають вимогам Тахопоту.
CSRD Директива з корпоративної звітності щодо сталого розвитку (CSRD) - це річна звітність, яка зобов’язує компанії розкривати інформацію про її вплив на сталий розвиток. Директива вперше вимагає застосування принципу подвійної матеріальності. Це означає, що компанії повинні звітувати як про питання, що впливають на компанію (фінансова матеріальність), так і про ті, що впливають на людей та навколишнє середовище (матеріальність впливу організації). CSRD реалізується через конкретні стандарти звітності, які розробила EFRAG - це система документів ESRS.	Для звітування у 2025 році компанії, які вже підпадали під регулювання NFRD. Для звітування у 2026 році повинні звітувати компанії, що відповідають хоча б двом із наступних критеріїв: · Понад 250 співробітників · Чистий оборот перевищує €50 мільйонів · Загальні активи перевищують €25 мільйонів У 2027 році повинні звітувати зареєстровані МСП, що відповідають хоча б двом із наступних критеріїв: · Загальна балансова вартість активів перевищує €5 млн · Чистий оборот перевищує €10 млн · Середня кількість співробітників під час фінансового року - 50 осіб У 2029 році неєвропейські компанії, які генерують чистий оборот понад €150 млн, повинні також звітувати.
SFDR Регламент з розкриття інформації про стійкість фінансів (SFDR) - це система класифікації та прозорості, яка визначає, як учасники фінансових ринків повинні розкривати інформацію про стійкість, допомагаючи інвесторам робити обґрунтовані вибори.	Усі фінансові ринкові учасники у ЄС або ті, що продають свої продукти в ЄС, повинні звітувати (починаючи з січня 2024 року), в тому числі про відповідність своїх інвестицій у інші компанії.

Цікавий факт ↓

- Менш ніж 30% компаній (топ-1000 корпорацій) готові до майбутніх вимог щодо ESG-аудиту: дослідження KPMG.
- Всі опитані компанії очікують, що їм доведеться надавати звітність про ESG відповідно до принаймні одного, а часто й декількох стандартів звітності про сталий розвиток (ISSB, CSRD, SEC) протягом наступних 1-2 років.
- Крім регуляторних вимог, компанії відчують зростаючий тиск з боку зацікавлених сторін щодо надання ESG-аудиту. Серед цих зацікавлених сторін – акціонери (57% респондентів), фінансові ринки (48%) та інвестори (48%).

CSDDDD

Директива про корпоративну сталу діяльність (CSDDDD) встановлює обов’язок належної перевірки для компаній щодо виявлення та усунення негативних впливів на права людини та навколишнє середовище у їхній діяльності, діяльності їхніх дочірніх компаній та бізнес-партнерів у ланцюгах постачання. Директива також зобов’язує великі компанії розробляти та впроваджувати плани переходу для пом’якшення кліматичних змін відповідно до цілей Паризької угоди.

Великі компанії з понад 1000 співробітниками та оборотом понад EUR 450 мільйонів, а також неєвропейські компанії з оборотом понад EUR 450 мільйонів у ЄС. Малі та середні підприємства (МСП) не підпадають під дію цих правил, проте можуть бути опосередковано залучені як бізнес-партнери у ланцюгах постачання.

Добровільні глобальні ESG рамки

IFRS S1 і S2

Міжнародна рада стандартів стійкості (ISSB) створена у 2021 році на COP26 і є рамкою стійкості, яка отримала широку міжнародну підтримку. Вона об’єднала кілька органів зі стандартизації ESG, таких як Рада з бухгалтерських стандартів стійкості (SASB), Рада зі стандартів звітності про кліматичні зміни (CDSB) та Робоча група з розкриття інформації про кліматичні фінансові ризики (TCFD). Вони створили стандарти IFRS S1 та S2, які підтримують понад 20 регуляторів у таких країнах, як Великобританія, Бразилія, Канада, Мексика, Сінгапур, Гонконг та Японія.

З 1 січня 2024 року стандарти IFRS S1 та S2 можуть застосовуватись для щорічних звітних періодів. Їх застосування вимагається для компаній, які бажають забезпечити відповідність глобальним стандартам розкриття інформації про стійкість, включаючи всі юрисдикції, що прийняли стандарти IFRS для фінансової звітності. Це означає, що більше 140 юрисдикцій по всьому світу, які вже використовують стандарти IFRS, також потенційно будуть використовувати ці нові стандарти для звітності про стійкість.

GRI

Глобальна ініціатива звітності (GRI) є незалежною міжнародною організацією, яка допомагає бізнесам та інвесторам зрозуміти їх вплив. Використовується понад 10 000 організаціями у більш ніж 100 країнах. GRI підтримує концепцію подвійної матеріальності (суттєвості), хоча її стандарти представляють лише одну сторону подвійної суттєвості, а саме вплив організації. GRI забезпечує стандарти для звітності, які допомагають організаціям розкривати інформацію про їх вплив на економіку, довкілля та суспільство

Компанії, які бажають забезпечити прозорість та відповідність міжнародним стандартам, часто добровільно обирають дотримуватись стандартів GRI. Зазвичай це великі корпорації, які мають значний вплив на глобальні ринки та бажають підвищити свою привабливість для інвесторів, орієнтованих на сталий розвиток. Також багато державних органів та регуляторів вимагають або заохочують компанії використовувати стандарти GRI для звітності про їх екологічні, соціальні та управлінські показники.

Взаємозамінність (синхронізація) IFRS, GRI та CSRD

Взаємодія між стандартами звітності IFRS, GRI та CSRD є важливим фактором для компаній при виборі ESG стандартів. Врахування цієї взаємодії допоможе компаніям забезпечити відповідність міжнародним і регіональним вимогам, знизити витрати на звітність і підвищити її якість та прозорість. Компанії повинні ретельно аналізувати свої стратегії та обирати стандарти, які найкраще відповідають їхнім цілям сталого розвитку та вимогам зацікавлених сторін.

Взаємодія GRI та IFRS

IFRS Foundation (ISSB) та Global Reporting Initiative (GRI) поглиблюють свою співпрацю на основі Меморандуму про взаєморозуміння, підписаного в 2022 році. Ця співпраця спрямована на створення глобальної, інтегрованої та всеосяжної системи звітності зі стійкості для компаній, які прагнуть задовольнити інформаційні потреби як інвесторів, так і ширшого кола зацікавлених сторін. Ця співпраця оптимізує використання стандартів GRI та ISSB разом, щоб полегшити звітність організацій.

Взаємодія GRI та CSRD

EFRAG (організація, яка розробляє ESRS на вимогу CSRD) та GRI опублікували 5 вересня 2023 року спільну заяву про високий рівень взаємодії, досягнутий між Європейськими стандартами звітності зі стійкості (ESRS) та стандартами GRI. GRI та EFRAG розробили драфт документу, який показує взаємозв'язок конкретних показників GRI та ESRS. Діючі користувачі звітності GRI будуть добре підготовлені до звітності за ESRS. Організації, що звітують за ESRS, вважаються такими, що звітують з посиланням на стандарти GRI, і таким чином уникнуть подвійного звітування. Важливою умовою буде також проведення DMA згідно вимог ESRS і звітність за всіма матеріальними (суттєвими) показниками ESRS стандартів (загальна кількість показників в ESRS наразі 1052).

Взаємодія CSRD та IFRS

02 травня 2024 року IFRS Foundation та EFRAG опублікували матеріали, які ілюструють високий рівень узгодженості, досягнутий між стандартами Міжнародної ради зі стандартів стійкості (ISSB Standards) та Європейськими стандартами звітності зі стійкості (ESRS), та як компанія може застосовувати обидва набори стандартів. Цей документ був розроблений, щоб зменшити складність, фрагментацію та дублювання для компаній, що застосовують стандарти ISSB та ESRS. EFRAG та ISSB прагнуть створити ефективні механізми для підвищення прозорості, порівнянності та підзвітності.

Далі ми проаналізуємо саме три стандарти (GRI, IFRS S1-S2, CSRD-ESRS), які є найбільш актуальними для українських компаній, зважаючи на їх поширеність, глобальність і (як у випадку із CSRD) майбутню потребу обов'язкового застосування для українських компаній.

2.1. Стандарти Глобальної ініціативи зі звітності (GRI)

Глобальна ініціатива зі звітності (GRI) була заснована в 1997 році Коаліцією за екологічно відповідальну економіку (CERES) у Бостоні, Массачусетс. Метою GRI є створення стандартизованої рамки звітності зі сталого розвитку, яка відображає економічні, екологічні та соціальні аспекти діяльності організацій. GRI допомагає компаніям, урядам та іншим організаціям зрозуміти та комунікувати вплив їхньої діяльності на важливі питання сталого розвитку, такі як зміна клімату, права людини та протидія корупції та інші.

Основні цілі та принципи GRI	Історія та розвиток GRI
- Допомога в прийнятті кращих рішень. Звітування допомагає організаціям приймати більш обґрунтовані рішення щодо сталого розвитку. - Підзвітність та прозорість. Звітування сприяє підзвітності та прозорості організацій щодо їхнього впливу на економіку, навколишнє середовище та суспільство. - Чотири основні принципи. Суттєвість, включеність стейкхолдерів, контекст сталого розвитку та повнота.	1997: Заснування GRI у Бостоні, США, Коаліцією з економіки, відповідальної за навколишнє середовище (CERES). 1999: Партнерство з Програмою ООН з навколишнього середовища та випуск перших двох поколінь керівництв зі звітності. 2002: Переміщення штаб-квартири до Амстердама, Нідерланди. 2006: Випуск третього покоління керівництв (G3) після значного зворотнього зв'язку і відгуків від професіоналів (доповнення включали секторальні рекомендації).

Важливо

- GRI надає стандарти для звітності, але не встановлює порогів, цілей або інших показників для оцінки ефективності.
- Стандарти GRI є модульним і складаються з трьох серій стандартів: універсальні, галузеві та тематичні стандарти.

- 2011:** Заснування Глобальної ради стандартів сталого розвитку (GSSB), яка відповідає за випуск та підтримку стандартів GRI.
- 2013:** Випуск четвертого покоління керівництв (G4), яке враховує зауваження щодо кількості метрик та зосереджується на основних принципах звітності, таких як суттєвість.
- 2016:** Випуск останньої версії звітності (GRI Standards), яка набула чинності 2018 року.
- 2021:** Початок впровадження секторальних стандартів, спрямованих на покращення якості та послідовності звітності у різних галузях.
- 2022:** Підписання Меморандуму про взаєморозуміння між GRI та IFRS Foundation для покращення співпраці та сумісності стандартів.

Види стандартів GRI

- **Універсальні стандарти.**
Використовуються всіма організаціями для звітності відповідно до стандартів GRI.
- **Галузеві (секторальні) стандарти.**
Використовуються організаціями відповідно до секторів, у яких вони працюють.
- **Тематичні стандарти.**
Використовуються організаціями відповідно до їхнього переліку матеріальних тем.

Процес звітності за стандартами GRI

За даними GRI, основа звітності зі сталого розвитку полягає в ідентифікації та пріоритизації впливів організації на економіку, навколишнє середовище та людей, а також у прозорості щодо цих впливів. GRI рекомендує організаціям розробляти і звітувати про свій сталий розвиток відповідно до наступного процесу:

Етап	Дії
Ідентифікація та оцінка впливів	Ідентифікація впливів та їхня оцінка є частиною щоденної діяльності організації, яка варіюється залежно від конкретних обставин.
	GRI пояснює покроково, як ідентифікувати та оцінити впливи разом з їхньою значимістю. Теми та впливи, перелічені в галузевих стандартах.
Визначення матеріальних тем	Після оцінки значимості своїх впливів організація повинна визначити, про які впливи звітувати. Для цього потрібно пріоритизувати впливи.
	Групування впливів за темами (наприклад, "вода та стоки" або "дитяча праця") полегшує цей процес, оскільки вказує, які теми є найбільш актуальними для діяльності організації - її матеріальні теми.
Збір даних та розкриття	GRI містить покрокове пояснення, як організувати це групування. Щоб звітувати відповідно до стандартів GRI, організація повинна документувати процес визначення своїх матеріальних тем.
	Організація, що визначила свої матеріальні теми, повинна зібрати відповідні дані для звітування про кожну тему.
Звітність відповідно до стандартів GRI	Теми в галузевих стандартах містять конкретні розкриття, які притаманні відповідній галузі економіки, визначені для звітування про тему організацією в секторі. За необхідності, додаються додаткові показники (галузеві).
	Стандарти GRI дозволяють організації звітувати про всі її найбільш значущі впливи на економіку, навколишнє середовище та людей або зосереджуватися лише на конкретних темах, таких як, наприклад, зміна клімату.
Організація звіту	Якщо організація не може виконати деякі вимоги для звітування відповідно до стандартів GRI або бажає звітувати лише про конкретну інформацію для певних цілей, вона може використовувати вибрані стандарти GRI або їхні частини та звітувати з посиланням на стандарти GRI.
	Звіти за стандартами GRI можуть бути опубліковані у різних форматах (наприклад, електронних, друкованих) та доступні у різних місцях (наприклад, окремий звіт зі сталого розвитку, веб-сторінки, річний звіт).
	Звіти повинні містити індекс змісту GRI, що робить інформацію, яка звітується, доступною для відстеження та підвищує достовірність і прозорість звіту.

ВАЖЛИВО

- Стандарти GRI досить детально пропрацьовані (оскільки розвиваються понад 20 років), та мають перевагу над ESRS та IFRS у тому, що для GRI розроблено багато галузевих стандартів. ESRS та IFRS (відносно GRI) є новими стандартами і ще не встигли напрацювати рішень у різних галузях. Тому, якщо, наприклад, згідно DMA по ESRS компанія матиме суттєвими специфічні питаннями, які стосуються суто її галузі, і ці показники не мають відображення саме у ESRS, то компанія повинна самостійно застосувати найбільш відповідну методику/стандарт/рамку. І саме в цьому випадку стають у нагоді галузеві стандарти GRI.
- Важливо також зазначити, що стандарти GRI є рекомендаційними, і не є обов'язковими у жодній із провідних економічно розвиненій країні (на відміну від ESRS та IFRS стандартів, які стають обов'язковими до виконання у багатьох країнах і для десятків тисяч корпорацій). Це може вплинути на рішення організацій і вибір стандарту при плануванні довгострокової стратегії звітування зі сталого розвитку.

2.2. Міжнародна рада зі стандартів сталого розвитку (ISSB)

На початку 2010-х рр. ландшафт корпоративної звітності зі сталого розвитку став дуже складним. Багато глобальних бізнесів та інвесторів закликали до спрощення та ясності в цьому питанні. У відповідь на це, у листопаді 2020 року SASB та Міжнародна рада з інтегрованої звітності (IIRC) оголосили про своє об'єднання в Фундацію звітності про цінності (VRF), офіційно створену в червні 2021 року. VRF пропонувала широкий набір ресурсів, включаючи рамку інтегрованої звітності та стандарти SASB, які допомагали компаніям та інвесторам розвивати спільне розуміння вартості підприємства.

Створення ISSB

У листопаді 2021 року Фундація МСФЗ (IFRS Foundation, Фундація міжнародних стандартів фінансової звітності) оголосила про плани створити Міжнародну раду зі стандартів сталого розвитку (ISSB) для розробки глобальної бази високоякісних стандартів звітності зі сталого розвитку. Це рішення відображало бажання вирішити проблему

фрагментації добровільних стандартів сталого розвитку, що збільшувало витрати, складність і ризики як для компаній, так і для інвесторів. Формування ISSB отримало сильну міжнародну підтримку від G7, G20, Міжнародної організації комісій з цінних паперів, Ради фінансової стабільності та міністрів фінансів понад 40 юрисдикцій.

Основні цілі ISSB

ISSB має чотири ключові цілі:

1. Розробка стандартів для глобальної бази звітності зі сталого розвитку.
2. Задоволення інформаційних потреб інвесторів.
3. Надати компаніям інструменти нефінансової звітності для глобальних ринків капіталу.
4. Забезпечення сумісності з специфічними вимогами в окремих країнах.

Нові стандарти ISSB

ISSB випустила свої перші стандарти звітності зі сталого розвитку 23 червня 2023 року, які набувають чинності для звітних періодів, що починаються з 1 січня 2024 року:

- IFRS S1. Загальні вимоги до розкриття інформації про фінансову інформацію, пов'язану зі сталим розвитком.
- IFRS S2. Розкриття інформації про кліматичні ризики (по суті цей стандарт є правонаступником TCFD).

Консолідація VRF та CDSB

Першим кроком у досягненні цих цілей стало входження VRF та Ради зі стандартів розкриття інформації про вуглецеві викиди (CDSB) до ISSB, що було завершено 1 серпня 2022 року. Це означало, що ISSB включає кілька ініціатив, зокрема стандарти SASB, рекомендації Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD), стандарти Інтегрованої звітності (Integrated Reporting) та CDSB.

Міжнародна рада зі стандартів сталого розвитку (ISSB) впровадила підходи до звітності:

Фінансова матеріальність

- Підхід зосереджується на розкритті інформації, яка є фінансово значущою для користувачів звітів.
- Організації повинні розкривати інформацію про ризики та можливості, пов'язані зі сталим розвитком, які можуть вплинути на їхні грошові потоки, доступ до фінансування або вартість капіталу в короткостроковій, середньо- або довгостроковій перспективі.

Застосування принципів TCFD

- Розкриття інформації повинно відповідати чотирьом основним стовпам рекомендацій Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD): управління, стратегія, управління ризиками, показники та цілі.
- Це включає інформацію про процеси, контролі та процедури, які організація використовує для моніторингу, управління та нагляду за ризиками та можливостями, пов'язаними зі сталим розвитком.

Стандарти IFRS S1 і IFRS S2

- IFRS S1: Вимагає розкриття матеріальної інформації про всі ризики та можливості, пов'язані зі сталим розвитком, що можуть вплинути на перспективи організації.
- IFRS S2: Спеціалізується на кліматичних ризиках і можливостях, вимагаючи розкриття інформації про фізичні та перехідні кліматичні ризики, а також можливості, що можуть вплинути на фінансові показники організації.

Реалізація та сумісність

- Стандарти ISSB призначені для використання з будь-якими принципами обліку, включаючи загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку США (GAAP).
- Організації мають можливість інтегрувати ці стандарти зі своїми існуючими системами звітності для забезпечення максимальної сумісності та уникнення дублювання звітності.

ВАЖЛИВО

- Стандарти IFRS наразі не є обов'язковими у США. Хоча це, насправді, передбачалось при їх створенні, що їх поширення розпочнеться із США і набуде характеру глобальних стандартів (по аналогії із поширенням МСФЗ).
- Натомість США прийняли окрему обов'язкову рамку щодо звітності зі сталого розвитку, а саме – SEC Climate-Disclosure Rule. Паралельно із цим окремі штати вводять ще більш сильні вимоги до звітування (зокрема Каліфорнія), а інші штати розпочали відстоювати у суді право не робити звітність згідно вимог SEC (і вивели дискусію про ESG у політичну площину).
- Разом з тим, IFRS приймається як базовий стандарт у деяких країнах, а також йде робота над гармонізацією вимог IFRS та GRI і ESRS. Хоча така гармонізація повністю не можлива, оскільки всі три стандарти мають суттєву відмінність у концепції визначення матеріальності (що в свою чергу впливає на перелік показників, за якими має звітувати компанія щоб відповідати тому чи іншому стандарту).

2.3. Звітність зі сталого розвитку в ЄС

Глобальні компанії в Європейському Союзі (ЄС) керуються Зеленою Книгою Європейської Комісії про сприяння рамкам для корпоративної соціальної відповідальності (CSR) та Європейським кодексом поведінки щодо діяльності багатонаціональних корпорацій. З 2003 року правила бухгалтерського обліку ЄС, викладені в Директиві про модернізацію обліку, вимагають від компаній звітувати про екологічні та трудові питання в межах, необхідних для надання інвесторам точного уявлення про фінансовий стан компанії та ризику для цього стану.

Директива про нефінансову звітність (NFRD)

Звітність зі сталого розвитку в ЄС розпочалася з прийняттям Директиви про нефінансову звітність (NFRD), яка набула чинності в 2014 році як поправка до Директиви про бухгалтерський облік ЄС. Вона вимагала від певних компаній включати нефінансову звітність у свої річні публічні звіти. До компаній, на які поширюється NFRD, входять великі, публічно зареєстровані компанії, великі банки та страхові компанії з більш ніж 500 працівниками. Вперше ці компанії повинні були звітувати відповідно до положень NFRD у 2018 році за фінансовий рік 2017.

NFRD визначила чотири ключові питання сталого розвитку:

1. Екологічні питання
2. Соціальні та трудові питання
3. Права людини
4. Боротьба з корупцією

Компанії повинні були розкривати інформацію щодо цих питань про свою бізнес-модель, політики (включаючи процеси належної обачності), результати, ризики та управління ризиками, а також ключові показники ефективності, що стосуються їх бізнесу. Важливо, що компанії повинні були робити розкриття з точки зору «подвійної

матеріальності», тобто як вплив питання на компанію, так і вплив діяльності компанії на суспільство та навколишнє середовище. Крім того, компанії, зареєстровані та діють на ринках ЄС, повинні були надавати інформацію про політику різноманітності в їхніх адміністративних, наглядових і керівних органах (наприклад, вік, стать, освіта та професійний досвід). NFRD не вводила обов'язкового використання нефінансового стандарту звітності, хоча Європейська Комісія опублікувала необов'язкові керівні принципи для компаній щодо того, як звітувати про нефінансову інформацію.

Директива про корпоративну звітність зі сталого розвитку (CSRD)

У 2022 році NFRD була замінена поправками до статей 19а та 29а Директиви про бухгалтерський облік ЄС, включеними до Директиви про корпоративну звітність зі сталого розвитку (CSRD). Вона вимагає від великих компаній та малих і середніх підприємств (МСП), а також від материнських компаній великих груп, включати в окремий розділ свого управлінського звіту інформацію, необхідну для розуміння впливу компанії на питання сталого розвитку та як ці питання впливають на розвиток, результати та стан компанії.

Відповідно до CSRD, компанії повинні звітувати за Європейськими стандартами звітності зі сталого розвитку (ESRS). Інформація має охоплювати короткострокові, середньострокові та довгострокові горизонти, а також включати:

- Опис бізнес-моделі та стратегії компанії
- Опис цілей, пов'язаних зі сталим розвитком
- Опис ролі адміністративних, керівних та наглядових органів у питаннях сталого розвитку
- Інформація про програми заохочення, пов'язані зі сталим розвитком
- Опис процесу належної обачності щодо питань сталого розвитку
- Основні фактичні або потенційні негативні впливи, пов'язані з операціями компанії та її ланцюгом вартості
- Будь-які дії, вжиті компанією щодо фактичних або потенційних негативних впливів, та результати таких дій
- Опис основних ризиків для компанії, пов'язаних з питаннями сталого розвитку
- Показники, що стосуються необхідних обов'язкових параметрів розкриттів

Де це можливо, звітність компаній повинна містити інформацію про власні операції компанії та її ланцюг створення вартості, включаючи її продукти та послуги, ділові відносини та ланцюги постачання. Потреба в аналізі ланцюгів створення вартості (постачання), разом з подвійною матеріальністю, вимогами до аудиту та широким спектром питань сталого розвитку, буде значними змінами для багатьох компаній, що змусить їх проводити значний перегляд і переналаштування своїх існуючих процесів звітності зі сталого розвитку або систем управління ризиками.

Основні положення ESRS

Перша версія Європейських стандартів звітності зі сталого розвитку (ESRS), яка набула чинності у 2023 році, є універсальною, тобто застосовується до всіх підприємств, що підпадають під дію Директиви про корпоративну звітність зі сталого розвитку (CSRD), незалежно від сектора, в якому вони працюють. Європейська Комісія пояснила, що працювала над забезпеченням високого рівня узгодженості між ESRS і стандартами Міжнародної ради зі стандартів сталого розвитку (ISSB), а також з Глобальною ініціативою зі звітності (GRI). Наприклад, компанії, які повинні звітувати відповідно до ESRS про зміну клімату, зможуть

використовувати ту ж інформацію, що й для відповідності стандарту ISSB про кліматичні розкриття. Однак звіт, який відповідає CSRD, не буде автоматично відповідати всім вимогам стандартів ISSB і навпаки.

Подвійна матеріальність

Директива CSRD вимагає, щоб звітність зі сталого розвитку базувалася на принципі «подвійної матеріальності» (в Україні іноді поняття метеріальності ще називають терміном суттєвості), що означає, що компанії повинні звітувати як про вплив на людей і довкілля, так і про те, як соціальні та екологічні питання створюють фінансові ризики та можливості для компанії.

Директива CSRD вимагає, щоб звітність зі сталого розвитку базувалася на принципі подвійної суттєвості. Питання сталого розвитку може бути суттєвим з точки зору впливу (impact materiality), фінансової точки зору (financial materiality) або з обох точок зору одночасно (double materiality). Суттєвість впливу та фінансова суттєвість часто переплітаються.

Стандарти ESRS включають визначення цих двох аспектів суттєвості. Питання сталого розвитку є суттєвим з:

- точки зору впливу (impact materiality), коли це стосується суттєвих фактичних або потенційних, позитивних або негативних впливів компанії на людей або навколишнє середовище в короткостроковій, середньостроковій та довгостроковій перспективі. Впливи включають ті, що пов'язані з діяльністю самої компанії так і її ланцюга постачання, включаючи її продукти та послуги
- фінансової точки зору (financial materiality), якщо це викликає або очікується, що викличе суттєві фінансові наслідки для компанії. Це відбувається, коли питання сталого розвитку створює ризики або можливості, які мають (або можуть мати) суттєвий вплив на розвиток, фінансовий стан, фінансові результати, грошові потоки, доступ до фінансів або вартість капіталу компанії в короткостроковій, середньостроковій або довгостроковій перспективі.

Процес оцінки матеріальності, який використовують компанії, підлягає зовнішньому завіренню (аудиту) відповідно до положень Директиви про бухгалтерський облік.

Також ESRS вимагає щорічного перегляду (оцінки) матеріальності, що по суті включає оцінку матеріальності у стандартний цикл звітності.

Стандарти ESRS

Існує 12 стандартів ESRS, які охоплюють усі аспекти сталого розвитку - два основних і 10 тематичних.

Основні вимоги ESRS 1 і ESRS 2

- ESRS 1 (Загальні вимоги)**
Встановлює загальні принципи, які слід застосовувати при звітуванні за ESRS, включаючи поняття подвійної матеріальності, межі звітності, вимоги до якості даних та структуру звіту
- ESRS 2 (Загальні розкриття)**
Визначає основну інформацію, яку необхідно розкривати незалежно від питання сталого розвитку. Включає інформацію про процеси належної обачності, індикатори ефективності та інше.

Тематичні стандарти ESRS

Environmental	
E1 Зміна клімату	розкриття інформації про зниження викидів, адаптацію до зміни клімату, споживання енергії та викиди парникових газів
E2 Забруднення	розкриття інформації про забруднення повітря, води, ґрунту тощо
E3 Водні та морські ресурси	розкриття інформації про споживання, вилучення та скидання води та морських ресурсів
E4 Біорізноманіття та екосистеми	розкриття інформації про втрату біорізноманіття, вплив на види та залежність від екосистем
E5 Циркулярна економіка	розкриття інформації про потоки ресурсів, відходи, оптимізацію ресурсів та перехід до циркулярної економіки
Social	
S1 Власна робоча сила	розкриття інформації про робочі умови, рівні можливості, асоціації та інші права працівників
S2 Працівники у ланцюгу вартості	розкриття інформації про працівників у ланцюгу вартості компанії
S3 Вплив на громади	розкриття впливу діяльності компанії та її ланцюга створення вартості на громади, включаючи права корінних народів та економічні права
S4 Споживачі та кінцеві користувачі	розкриття впливу продуктів та послуг компанії на споживачів, включаючи доступ до інформації, конфіденційність та захист дітей
Governance	
G1 Ділова поведінка	розкриття антикорупційних практик, захисту інформаторів, політичного лобіювання та управління відносинами з постачальниками

Всі 10 тематичних стандартів ESRS підлягають оцінці матеріальності (суттєвості), що означає, що компанії повинні звітувати тільки про ту інформацію, яка є релевантною (матеріальною) для їхньої бізнес-моделі та діяльності. Однак розкриття матеріальної (суттєвої) інформації є обов’язковим, і компанії повинні надавати інформацію відповідно до релевантного тематичного стандарту ESRS, якщо вона є матеріальною з фінансової чи нефінсової точки зору.

Звітність про зміну клімату

ESRS особливо виділяє один тематичний стандарт, а саме “E1 Зміна клімату”. Умови ESRS говорять про те, що компанії мають обов’язково провести аналіз матеріальності цього стандарту. У разі, якщо це питання буде визначене як не суттєве (нематеріальне), компанія має обґрунтувати таке рішення. Такий підхід застосовується лише до блоку “E1 Зміна клімату”. Хоча ESRS не включають обов’язкової звітності про зміну клімату, очікується, що більшість компаній звітуватимуть про кліматичні зміни через зростаючі вимоги інвесторів та клієнтів щодо кліматичних даних.

Додаткові стандарти ESRS

Європейська Комісія планує впровадити додаткові стандарти ESRS, зокрема для таких секторів, як, наприклад, текстиль, інформаційні технології, електроніка, фармацевтика та біотехнології та багато інших. Ці стандарти передбачатимуть додаткові вимоги до розкриття інформації, яка є суттєвою для певних галузей. Тобто до переліку із 1052 показників у ESRS (за великою частиною з яких, за результатом DMA, компанії будуть звітувати) буде додано ще перелік показників, які є специфічними для певних галузей. Попри те, що такі стандарти ще є у процесі розробки

(на стороні EFRAG (European Financial Reporting Advisory Group, Європейська консультативна група зі звітності про фінансові питання), компанії в рамках проведення DMA можуть вже визначити перелік матеріальних галузево специфічних питань. В такому разі вони мають самостійно знайти інші найбільш відповідні методики/рамки/стандарти за якими будуть проводити звітування за цими галузевими показниками.

Також очікується впровадження стандартів для малих і середніх підприємств (МСП) та стандартів для компаній, що знаходяться поза межами ЄС.

Рамка для фінансових учасників ринку

ЄС розробив рамку (SFDR, Sustainable Finance Disclosure Regulation) того, як учасники фінансового ринку повинні розкривати інформацію про сталий розвиток, щоб допомогти інвесторам зробити обґрунтований вибір і залучити приватне фінансування для переходу Європи до економіки з нульовим рівнем викидів. Регламент ЄС щодо розкриття інформації, пов’язаної зі сталим розвитком у фінансовому секторі, прийнятий у 2019 році, встановлює правила прозорості для учасників фінансового ринку щодо інтеграції екологічних, соціальних і управлінських факторів у їхні

інвестиційні рішення та фінансові консультації. Регламент передбачає розкриття інформації щодо подвійної матеріальності. Учасники фінансового ринку повинні публікувати інформацію на своїх веб-сайтах про те, як вони враховують негативні зовнішні впливи своїх бізнес-моделей і як інтегрують ризики сталого розвитку у свої інвестиційні рішення.

Цікавий факт ↓

Загальна кількість компаній, на які вплине CSRD, сягне майже 50 000 (які представляють більше 22 трильйонів євро в чистому обороті) у 2024-2025 роках.

Графік впровадження ESRS

CSRD застосовується до компаній відповідно до поетапного графіку впровадження, як зазначено нижче.

Період	Хто повинен звітувати
2025 рік (дані за 2024 рік)	- Європейські компанії, які вже підпадають під дію NFRD - Великі неєвропейські компанії з цінними паперами, що торгуються на ринку, який регулюється ЄС, понад 500 працівників
2026 рік (дані за 2025 рік)	- Великі неєвропейські компанії з цінними паперами, що торгуються на ринку, який регулюється ЄС - Великі дочірні підприємства неєвропейських материнських компаній, що базуються в ЄС
2027 рік (дані за 2026 рік)	Малі та середні підприємства (SME) неєвропейські компанії з цінними паперами, що торгуються на європейських біржах і/або мають значний капітал з ЄС <i>* Малі та середні підприємства можуть відкласти звітність до 2029 року (дані за 2028 рік)</i>
2029 рік (дані за 2028 рік)	Неєвропейські компанії з чистим оборотом понад 150 мільйонів євро в ЄС протягом двох останніх років і принаймні з однією дочірньою компанією або філією в ЄС - Дочірні підприємства: - Великі підприємства - Малі та середні підприємства (SME) неєвропейські компанії з цінними паперами, що торгуються на європейських біржах і/або мають значний капітал з ЄС - Філії: - Понад 40 мільйонів євро річного обороту за попередній рік

Критерії розміру компанії (згідно вимог CSRD-ESRS)

* Компанія має відповідати принаймні 2 з 3 критеріїв, щоб бути приналежною до певної групи

Малі компанії	Середні компанії	Великі компанії
- Менше 50 працівників - Понад 10 мільйонів євро річного обороту - Понад 5 мільйонів євро в загальних активах	- Понад 50 працівників - Понад 10 мільйонів євро річного обороту - Понад 5 мільйонів євро в загальних активах	- Понад 250 працівників - Понад 50 мільйонів євро річного обороту - Понад 25 мільйонів євро в загальних активах

Цікавий факт ↓

Згідно з глобальним опитуванням PwC щодо CSRD:

- 97% глобальних компаній, які оприлюднюють звітність про стійкий розвиток, впевнені у тому, що будуть звітувати і за CSRD.
- Лише 38% із цих компаній завершили свою оцінку подвійної суттєвості.
- Понад 50% компаній зазначають, що основними викликами звітування за CSRD є якість даних, складність ланцюга постачання та спроможність персоналу для підготовки звіту.
- 74% компаній все ще використовують електронні таблиці для звітування про стійкий розвиток, а не професійні рішення з дата менеджменту.

ВАЖЛИВО

- ESRS є одним із нових стандартів звітності зі сталого розвитку. Але він вже став одним із найвпливовіших, оскільки є обов'язковим до застосування як у самому ЄС, так і для багатьох іноземних компаній, які працюють у ЄС. По суті всі транснаціональні корпорації також підпадають під вимоги CSRD і мають звітувати за ESRS.
 - Серед універсальних ESG стандартів (GRI, IFRS, ESRS) саме ESRS має найскладнішу структуру та потенційно найбільш вибагливий щодо кількості показників, за якими мають звітувати компанії. Це зумовлено тим, що лише ESRS застосовує подвійду матеріальності як метод визначення суттєвих питань для компаній при їх звітуванні. Процес визначення подвійної матеріальності є сам по собі досить складним та затратним з точки зору ресурсів (часу, коштів, інвестицій у системи збору інформації).
 - ESRS стандарти ще активно розвиваються і будуть додаватись, наприклад, галузеві стандарти, стандарти для МСП, а також уточненні стандарти звітності для компаній не з ЄС.
 - Одним із факторів ускладнення звітності за ESRS є потреба робити звітність також і в спеціальному електронному форматі (ESEF/XBRL) по якому, поки що, немає практичних рекомендацій по застосуванню, а також завантажувати звіт у єдину базу даних (ESEF) яка ще не розроблена.
 - Імплементація ESRS відбувається на вимогу Директиви ЄС (CSRD), що означає що кожна країна ЄС розробляє окремий план його впровадження у своїх країні. Європейські бізнеси особливо цікавить, яке буде покарання за недотримання вимог CSRD. Базова вимога CSRD говорить про штраф не менш як 5% від річного обороту компанії, і національні уряди можуть накладати
- додаткові вимоги до цього. Але є відкритим питання, хто і як буде реалізовувати нагляд і покарання за недотримання (наразі це є завданням національних урядів).
- Українські компанії потенційно підпадають під дію вимог CSRD у двох випадках. Перший, якщо компанії працюють у ЄС у підпадають під критерії (детальна інформація наведена вище у цьому розділі). Другий варіант, якщо Україна стає членом ЄС і автоматично підпадає під дію вимог всіх Директив ЄС, в тому числі і CSRD. Очевидно, що у другому варіанті значно більше компаній буде підпадати під дію вимог CSRD.

Вибір ESG стандартів

Вибір оптимального стандарту звітності ESG є ключовим для досягнення значущого прогресу в сфері сталого розвитку. Це допомагає демонструвати зобов'язання компанії щодо ESG, мінімізувати ризики та відкривати нові можливості. Інвестування у відповідний стандарт звітності ESG сприяє створенню довгострокової цінності для зацікавлених сторін і сприяє сталому майбутньому для компанії.

3.1. Фактори, які слід враховувати при виборі ESG стандарту

Вибір відповідного стандарту звітності ESG може бути складним завданням через велику кількість наявних варіантів. Ось ключові фактори, які слід враховувати:

Фактор	Деталізація
Вимоги до розкриття інформації, встановлені законом	Різні юрисдикції мають свої вимоги до звітності ESG, і організації повинні дотримуватися всіх відповідних регуляцій. Деякі країни можуть вимагати звітування про викиди вуглецю, тоді як інші можуть вимагати розкриття інформації про трудові практики або соціальний вплив. Важливо з'ясувати, які вимоги щодо звітності стосуються вашої компанії. Оцінюйте поточне регуляторне середовище у вашій юрисдикції та галузі. Регуляторні вимоги можуть змінюватися, тому важливо бути в курсі останніх змін і адаптувати ваші звітні практики відповідно до них.
Стратегії компанії	Пріоритети та стратегії організації мають значний вплив на вибір стандарту звітності ESG. Наприклад, якщо ваша мета полягає у зниженні викидів вуглецю, вам може підійти стандарт GHG Protocol, який надає рекомендації щодо вимірювання та звітності про викиди парникових газів. Якщо ви прагнете покращити практики різноманітності та інклюзії, стандарт GRI може бути кращим вибором.
Відповідність принципам і цілям	Оцінюйте принципи, цілі та керівні вказівки кожного стандарту, щоб визначити, чи відповідають вони вашим власним ESG-цілям та стратегіям. Важливо, щоб стандарт був сумісний з вашими внутрішніми процесами звітності та системами, що полегшить перехід до нового стандарту та підвищить шанси на успіх.
Тенденції у галузі	Слід враховувати тенденції та найкращі практики у вашій галузі при виборі стандарту звітності ESG. Деякі стандарти більш широко використовуються і визнаються в певних галузях, що може бути корисним для вашої організації. Також важливо стежити за новими тенденціями та проблемами у сфері ESG та обирати стандарт, який зможе врахувати ці зміни. Вибирайте стандарти, які мають високе визнання та прийняття серед зацікавлених сторін вашої галузі. Це підвищить довіру до вашої звітності та сприятиме встановленню репутації компанії як відповідальної та надійної.
Можливість використання декількох стандартів	Іноді використання кількох стандартів ESG одночасно може створити більш точний і всебічний звіт ESG. Це може допомогти забезпечити відповідність різним вимогам та очікуванням зацікавлених сторін.

3.2. Рекомендований шлях впровадження ESG стандарту (на прикладі CSRD-ESRS)

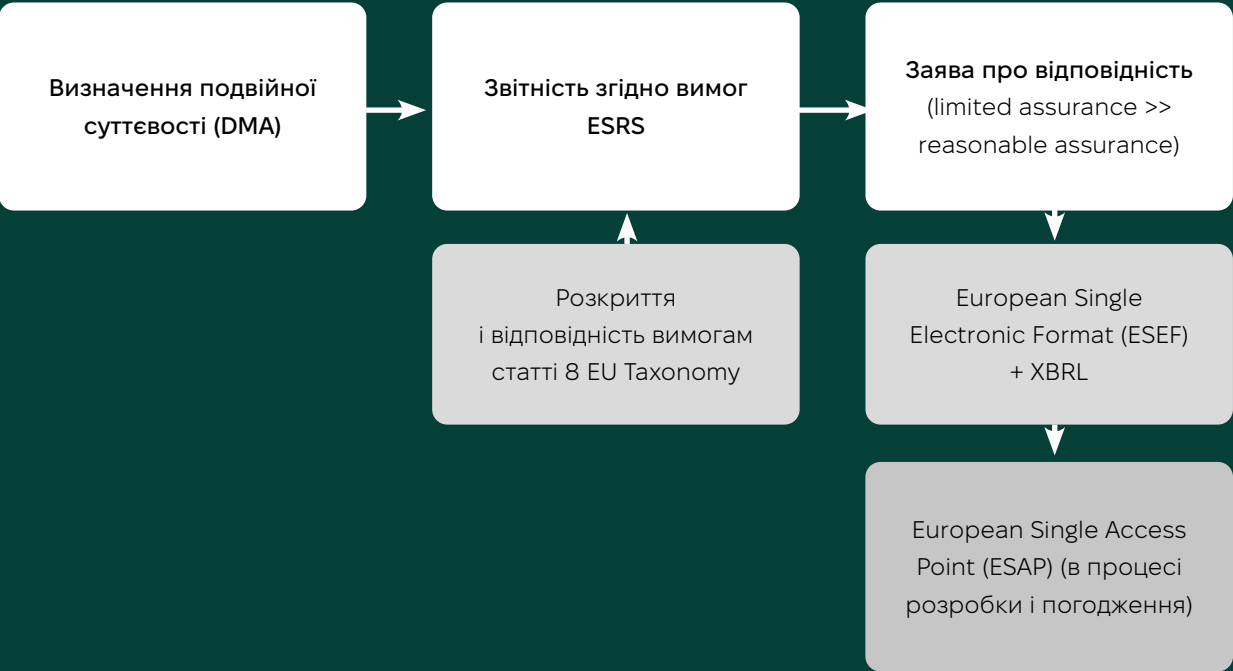
Впровадження стандартів ESG, зокрема CSRD-ESRS, є складним і багатоетапним процесом, що потребує ретельного планування та координації. У цьому розділі ми пропонуємо детальний опис компонентів побудови системи звітності за вимогами CSRD, а також покрокові рекомендації для їх реалізації. Цей шлях включає різноманітні етапи, від налагодження управління до створення стратегії відповідності стандарту, визначення подвійної суттєвості (DMA), розробки дорожньої карти розкриття інформації та забезпечення руху до відповідності вимогам ESRS. Кожен етап супроводжується конкретними діями та поясненнями, які допоможуть українським компаніям успішно інтегрувати ці стандарти у свою діяльність, підвищуючи прозорість, довіру та конкурентоспроможність на міжнародному рівні.

Перед тим, як розпочати процес впровадження стандарту ESRS, необхідно зрозуміти компоненти побудови системи звітності за вимогами CSRD. Деякі компоненти ще у процесі затвердження (як ESRS XBRL Тахonomу (ESEF) або навіть розробки (як ESAP). Але логіка процесу наступна: визначення подвійної матеріальності - звітність по ESRS - заява відповідності (зовнішній аудит).

Цікавий факт ↓

Згідно дослідження KPMG 2024 року 90% глобальних компаній планують збільшити свої інвестиції в ESG протягом наступних 3 років. Основними напрямками інвестицій є:

- Спеціалісти з ESG (найм нових працівників) (43%)
- Програмне забезпечення для управління ESG даними (40%)
- Навчання та освіта власних співробітників для цілей ESG (38%)

Рекомендовані етапи побудови системи звітності за стандартом CSRD

Дії	Деталі
Етап 1. Налагодження управління	
Створити комітет з дотримання CSRD	Залучити принаймні одного “спонсора” в середині компанії (генеральний або виконавчий директор), представника фінансової дирекції та визначити відповідального ESG контролера (комплаєнс офіцер, внутрішній аудит тощо)
Розробити формальний підхід і політику процедур з дотримання CSRD	Одразу документувати всі процеси і етапи роботи по впровадженню стандарту (на рівнях прийняття рішень, збору інформації, затвердження). Це буде дуже корисно на етапі зовнішнього аудиту.
Створити функцію ESG контролю в компанії	Співпрацювати з відділами сталого розвитку, фінансовими контролерами та внутрішнім аудитом, екологами, щоб забезпечити належний контроль для перевірки всіх розкриттів CSRD
Етап 2. Стратегія відповідності стандарту	
Аналіз операцій в ЄС	Характеристики, такі як структура власності, оборот, активи та працівники. Від цього будуть залежати рамки відповідності вимогам стандарту - терміни впровадження, глибина розкриття, потреба зовнішнього аудиту тощо.
Визначити підхід до звітності для дотримання CSRD	Включаючи те, чи будете ви звітувати про кожну окрему дочірню компанію ЄС, або по групі в цілому в ЄС або на глобальному рівні компанії. Це може вплинути на наступний етап “визначення подвійної суттєвості” (DMA - double materiality assessment). Якщо активи потенційно матимуть різні суттєві питання (матеріальність) (наприклад, працюють у різних галузях) тоді краще розділити звітність на ці активи окремо.
Створити план-графік щодо запровадження стандарту	На основі обраного підходу до звітності та пов’язаних дедлайнів, які вимагає стандарт (метод backcasting).

Дії	Деталі
Етап 3. Визначення подвійної суттєвості (далі по документу DMA - double materiality assessment)	
Розробити підхід до оцінки подвійної суттєвості	Враховувати, як ви будете оцінювати ланцюжок створення вартості, впливи, ризику та можливості, взаємодіяти із зацікавленими сторонами та приймати рішення.
Залучення зацікавлених сторін та проведення досліджень	Збір важливої інформації для інформування Комітету з дотримання CSRD при прийнятті важливих рішень щодо порогів суттєвості.
Прийняття рішень щодо меж суттєвості	Важливо пам'ятати, що процес DMA також підпадає під вимогу CSRD щодо зовнішнього аудиту, тому весь процес потрібно ретельно документувати.
Етап 4. Дорожня карта розкриття інформації	
Провести інвентаризацію даних розкриття ESRS	Визначення тем для розкриття інформації відповідно до ESRS для гар-аналізу та дотримання вимог CSRD.
Провести гар-аналіз щодо наявності даних відповідності ESRS	Корисно - керуйтесть настановою EFRAG IG1 Double Materiality Assessment.
Розробити план заповнення невідповідностей	За результатами DMA, виписати всі необхідні показники для відповідності ESRS (користуючись настановою EFRAG IG 3 List of ESRS datapoints).

Дії	Деталі
Етап 5. Звітність і рух до відповідності	
Перехідний звіт до кінцевого терміну відповідності ESRS	Провести аналіз, які із показників компанія має (можливо за результатами звітів по GRI - користуємось таблицею відповідності GRI-ESRS Interoperability Index, або інші відповідності і зв'язки зі стандартами, які компанія вже могла використовувати до цього - ISSB до ESRS, TCFD до ESRS).
Використовувати інструменти автоматизації звітності з дотримання регуляторних вимог	Планування того, яку інформацію можна почати збирати в короткостроковій перспективі, і що потребуватиме більше часу, уваги та ресурсів (налагодження внутрішніх політик, розробки методологій, процедур тощо).
План заходів із наближення відповідності поданої звітності всім вимогам ESRS	Почати створювати карту розкриття показників по ESRS для існуючої звітності зі сталого розвитку, додавши необхідну інформацію, проводячи попередні перевірки.

Цікавий факт ↓

Дослідження KPMG 2024 року виявило, що 83% організацій вважають, що вони випереджають своїх конкурентів у сфері звітності ESG, але 47% все ще використовують електронні таблиці для управління даними ESG.

Висновки і рекомендації для бізнесу

Українським компаніям необхідно приділити увагу впровадженню стандартів урядування та звітності в сфері ESG, як мінімум з двох причин:

- 1** | Окремі стандарти уже зараз є обов’язковими для великих компаній, а в найближчі 3-5 років вони будуть охоплювати усі великі, середні та деякі малі компанії.
- 2** | Добровільне використання ESG стандартів уже зараз дає очевидні вигоди, зокрема репутаційні, управлінські та фінансові.

Стандарти та рамки в сфері ESG стають все складнішими і детальнішими. Наприклад, Директива ЄС щодо звітування зі сталого розвитку (CSRD) вимагає від компаній надання значної кількості нефінансової інформації (потенційно до 1052 показників). Це створює додатковий тягар для компаній, навіть для тих, хто вже підтримує принципи сталого розвитку і має звітність.

З’явилися обов’язкові вимоги до звітності та прозорості. Багато компаній починали звітування в рамках своїх маркетингових комунікацій, але тепер вимоги до верифікації даних та розширення звітності стають обов’язковими. Державні і наддержавні інституції почали активно впроваджувати стратегії з кліматичної нейтральності, і для досягнення їх цілей залучають учасників ринків капіталу – таким чином формуючи

вимоги до компаній і фінансових установ щодо ESG та кліматичних цілей. Врешті ці вимоги трансформуються у конкретні стандарти, яким мають відповідати компанії, щоб лишатись на розвинених ринках ЄС і США.

Нефінансова звітність перестала бути нефінансовою – принцип подвійної матеріальності. Одним з ключових аспектів стандартів ESRS (European Sustainability Reporting Standards) є концепція подвійної матеріальності, яка вимагає від компаній звітувати як про вплив на людей і довкілля, так і про фінансові ризики та можливості, що виникають у зв’язку з екологічними та соціальними питаннями. Це потребує значних ресурсів для визначення суттєвих (матеріальних) питань, збору та аналізу даних, впровадження систем збору та обробки даних, їх верифікації.

Для українських компаній актуальними є мінімум три стандарти в сфері ESG, а саме GRI, IFRS S1/S2 та CSRD/ESRS.

- 1. GRI (Global Reporting Initiative).** Стандарти GRI є детально пропрацьованими і мають численні галузеві стандарти. Вони є рекомендаційними, але не обов’язковими у провідних економічно розвинених країнах. Їх перевага полягає в широкому охопленні різних галузей та детальних вимогах до розкриття інформації.
- 2. IFRS S1/S2.** Стандарти IFRS приймаються як базовий стандарт у деяких країнах і працюють над гармонізацією з іншими стандартами, такими як GRI та ESRS. Великим досягненням IFRS є те, що вони об’єднали багато інших рамок, таких як - як TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures), CDSB (Climate Disclosure Standards Board), SASB (Sustainability Accounting Standards Board) та IIRC (International Integrated Reporting Council), щоб забезпечити єдиний та узгоджений підхід до звітності про сталий розвиток, яка націлена на інвесторів. Важливо зазначити, що стандарти IFRS наразі не є обов’язковими у США, де діють окремі регуляторні вимоги, такі як SEC Climate-Disclosure Rule.
- 3. CSRD та ESRS.** ESRS, розроблені в рамках CSRD, застосовують принцип подвійної матеріальності і є обов’язковими для багатьох компаній у ЄС та за межами ЄС. Вони вимагають детальної звітності про екологічні та соціальні аспекти діяльності компаній. Імплементация цих стандартів передбачає розробку нових галузевих стандартів та вимог до звітності для неєвропейських компаній. ESRS має найскладнішу структуру та потенційно найбільш вибагливий щодо кількості показників, за якими має звітувати бізнес. Українські компанії підпадають під дію вимог CSRD у двох випадках (деякі починаючи з 2025-26 років, деякі з 2028-29 років).

Шлях впровадження ESG стандартів (на прикладі підготовки до звітності за ESRS) є комплексним і тривалим, і власне звітність є лише одним із фінальних етапів, якому передують інші важливі кроки, такі як:

1. Налагодження управління ESG в компанії
2. Стратегія відповідності стандарту
3. Визначення подвійної суттєвості (DMA)
4. Створення дорожньої карти розкриття інформації
5. Звітність і рух до відповідності та завірення

Впровадження ESG стандартів є складним і ресурсомістким процесом, але він відкриває нові можливості для українського бізнесу, і є важливою складовою на шляху до зеленої трансформації нашої економіки та відбудови країни. Завдяки цьому Україна зможе успішно інтегруватися до європейської та світової економіки, забезпечуючи стаке майбутнє для бізнесу та суспільства.

Офіс зеленого переходу (GTO) працює над розробкою стратегії впровадження в Україні стандартів ESG. Наша мета – зробити цей процес максимально м’яким та підготувати ключових стейкхолдерів до імплементации нових вимог, в т. ч. в контексті вступу України в ЄС.

Словник термінів

CDP

Carbon Disclosure Project

Проект розкриття інформації про вуглецеві викиди

Це глобальна некомерційна організація, заснована у 2000 році у Великій Британії. CDP веде систему розкриття інформації, яка дозволяє компаніям, містам і державам повідомляти про їхній вплив на довкілля, включаючи викиди парникових газів, використання води та стратегії зміни клімату. Організація збирає та оцінює дані, надаючи їм оцінки на основі повноти та якості розкриття інформації. У CDP бере участь понад 10 000 компаній, 800 міст і 120 держав та регіонів по всьому світу. CDP продовжує розширювати свою діяльність і вплив, допомагаючи організаціям відповідати на глобальні виклики зміни клімату та сталого розвитку. CDP співпрацює з урядами та міжнародними організаціями, такими як ООН, для узгодження своїх ініціатив з глобальними цілями, такими як Паризька угода.

CDSB

Climate Disclosure Standards Board

Рада зі стандартів розкриття інформації про клімат

Це міжнародна консорціумна організація, заснована у 2007 році на Всесвітньому економічному форумі. Метою CDSB є надання підприємствам рекомендацій щодо інтеграції екологічної інформації, включаючи дані про зміну клімату, у фінансову звітність. Організація розробляє рамки для розкриття екологічної інформації, що дозволяє інвесторам та іншим зацікавленим сторонам робити більш поінформовані рішення. У 2022 році CDSB об'єдналася з Міжнародною радою зі стандартів сталого розвитку (ISSB) для розробки глобальних стандартів сталого розвитку, що допомагає забезпечити єдиний підхід до розкриття екологічної інформації.

CSDDD

Corporate Sustainability Due Diligence Directive

Директива про належну обачність стосовно сталого розвитку корпорацій

Це ініціатива Європейського Союзу, яка зобов'язує великі компанії впроваджувати процеси належної обачності щодо впливу їхньої діяльності на права людини та довкілля. Директива була запропонована Європейською комісією у 2022 році і офіційно прийнята у 2024 році. CSDDD охоплює великі компанії, які мають понад 1 000 співробітників та річний оборот понад 450 мільйонів євро. Вона зобов'язує компанії ідентифікувати та вирішувати потенційні та реальні негативні впливи на права людини та довкілля в межах їхньої діяльності та ланцюгів постачання.

CSRD

Corporate Sustainability Reporting Directive

Директива про корпоративну звітність у сфері сталого розвитку

Це директива Європейського Союзу (2022/2464), яка зобов'язує великі компанії та інші публічно важливі суб'єкти розкривати інформацію про свої екологічні, соціальні та управлінські (ESG) показники. Директива була запропонована Європейською комісією у 2021 році і замінює попередню Директиву (2014/95) про нефінансову звітність (NFRD). CSRD набула чинності у 2023 році та охоплює значно більше компаній, включаючи всі великі підприємства і всі компанії, які котируються на європейських фондових біржах, за винятком мікропідприємств. Компанії зобов'язані надавати докладнішу і стандартизовану інформацію про свої зусилля у сфері сталого розвитку, що допомагає інвесторам, споживачам та іншим зацікавленим сторонам оцінювати екологічний та соціальний вплив їхньої діяльності.

CSR
Corporate Social Responsibility
Корпоративна соціальна відповідальність

Це концепція, згідно з якою компанії інтегрують соціальні та екологічні аспекти у свою ділову діяльність і взаємодію з зацікавленими сторонами. Мета CSR полягає у забезпеченні сталого розвитку бізнесу та суспільства шляхом добровільного внеску у соціальну, економічну та екологічну сфери. CSR активно впроваджується багатьма компаніями по всьому світу. Це включає різні ініціативи, такі як зменшення екологічного сліду, підтримка місцевих громад, забезпечення справедливих умов праці та підвищення прозорості бізнесу. Впровадження CSR допомагає компаніям покращити свою репутацію, зміцнити довіру серед споживачів і залучити інвесторів, які віддають перевагу сталому розвитку.

DMA
Double Materiality Assessment
Оцінка подвійної суттєвості

Це концепція, яка використовується в рамках звітності про сталий розвиток і включає два основні аспекти суттєвості (іноді також вживається термін – матеріальність): фінансову суттєвість (ризики та можливості) та екологічну та соціальну суттєвість (впливи). Фінансова суттєвість оцінює вплив екологічних і соціальних питань на фінансові показники компанії, тоді як екологічна та соціальна суттєвість оцінює вплив діяльності компанії на довкілля і суспільство. Концепція подвійної суттєвості активно використовується в європейському законодавстві, зокрема в Директиві про корпоративну звітність у сфері сталого розвитку (CSRD). Вона допомагає компаніям і зацікавленим сторонам більш повно оцінити ризики та можливості, пов'язані зі сталим розвитком, та приймати обґрунтовані рішення на основі цієї інформації.

EFRAG
European Financial Reporting Advisory Group
Європейська консалтингова група зі звітності про фінансові питання

Це незалежна організація, заснована у 2001 році для надання технічних консультацій Європейській комісії щодо впровадження та застосування міжнародних стандартів фінансової звітності (IFRS). EFRAG забезпечує узгодженість та якість фінансової звітності, сприяючи стабільності та прозорості фінансових ринків в ЄС. EFRAG відіграє ключову роль у розробці стандартів нефінансової звітності у сфері сталого розвитку, включаючи участь у розробці стандартів CSRD. Організація також активно співпрацює з іншими міжнародними організаціями, такими як Міжнародна рада зі стандартів сталого розвитку (ISSB), для гармонізації підходів до звітності про сталий розвиток.

ESG
Environmental, Social, and Governance
Екологічні, соціальні та управлінські фактори

Це набір факторів/стандартів, які інвестори використовують для оцінки ефективності компаній щодо їхньої соціальної відповідальності та сталого розвитку. Екологічні фактори (E) включають вплив компанії на довкілля, соціальні фактори (S) стосуються взаємодії компанії із співробітниками, постачальниками, клієнтами та спільнотами, а управлінські фактори (G) оцінюють корпоративне управління, включаючи права акціонерів, структуру управління та дотримання законів. Концепція ESG активно використовується на глобальному рівні як інвесторами, так і компаніями для оцінки ризиків та можливостей, пов'язаних зі сталим розвитком. Зростає кількість регуляторних вимог щодо звітності ESG, наприклад, Директива про корпоративну звітність у сфері сталого розвитку (CSRD) в Європейському Союзі, яка вимагає від компаній розкривати детальну інформацію про їхні екологічні, соціальні та управлінські практики.

ESG фонди

Це інвестиційні фонди, які інтегрують екологічні, соціальні та управлінські критерії у свої інвестиційні стратегії. Ці фонди інвестують у компанії, які демонструють високий рівень відповідальності у сферах екології, соціальної політики та управління. Популярність ESG фондів зросла завдяки зростаючому попиту на сталий розвиток і відповідальне інвестування. Уряди та регулятори в багатьох країнах запроваджують стандарти для забезпечення прозорості та відповідності ESG критеріям. Наприклад, у ЄС Директива про корпоративну звітність у сфері сталого розвитку (CSRD) зобов'язує компанії розкривати інформацію про свої екологічні, соціальні та управлінські практики, що сприяє розвитку ESG інвестицій.

ESG рамки

Це структури та стандарти, що визначають, як компанії повинні звітувати про свої екологічні, соціальні та управлінські практики. Вони допомагають організаціям визначати, вимірювати та розкривати інформацію про свої ESG показники, забезпечуючи прозорість для інвесторів та інших зацікавлених сторін. Рамки ESG стають все більш важливими для компаній та інвесторів по всьому світу. Зростає кількість регуляторних вимог щодо звітності ESG. Ці рамки допомагають забезпечити порівнянність та прозорість інформації, що сприяє прийняттю обґрунтованих інвестиційних рішень. Прикладом ESG рамки можуть слугувати Директиви ЄС в рамках EU Taxonomy.

ESG Стандарти

Це набір принципів та керівництв, які використовуються для оцінки екологічних, соціальних та управлінських практик компаній. Ці стандарти допомагають компаніям звітувати про свої дії у сфері сталого розвитку та забезпечують прозорість для інвесторів та інших зацікавлених сторін. Зазвичай мають форму конкретних інструкцій до застосування. Як приклад, це ESRS.

ESG звітність

Це процес розкриття інформації про екологічні, соціальні та управлінські практики компанії. Така звітність допомагає інвесторам, регуляторам і іншим зацікавленим сторонам оцінювати вплив компанії на сталий розвиток.

ESAP
European Single Access Point
Єдиний європейський пункт доступу

Це ініціатива Європейського Союзу, яка передбачає створення єдиної платформи для доступу до фінансової та нефінансової інформації про компанії, що котируються на європейських фондових біржах. Метою ESAP є підвищення прозорості та доступності інформації для інвесторів та інших зацікавлених сторін.

ESAP планується впровадити до 2024 року і він буде об'єднувати дані з різних джерел, включаючи звіти про сталий розвиток (ESG звіти), фінансову звітність, інформацію про управління компаніями та іншу релевантну інформацію. Це сприятиме кращому інформуванню інвесторів і підтримці прийняття обґрунтованих рішень на ринку.

ESEF
European Single Electronic Format
Єдиний європейський електронний формат звітності

Це регуляторний стандарт Європейського Союзу, запроваджений для забезпечення електронної подачі фінансової звітності публічних компаній. Мета ESEF — стандартизувати формат фінансових звітів, зробити їх більш доступними і зрозумілими для користувачів, сприяти прозорості та порівнянності фінансової інформації. Компанії зобов'язані подавати свою фінансову звітність у форматі XHTML, який дозволяє переглядати звіти у веб-браузері. Також фінансова інформація повинна бути позначена (тегована) з використанням iXBRL (Inline eXtensible Business Reporting Language) для забезпечення машинного зчитування та аналізу даних. ESEF став обов'язковим для річних фінансових звітів, починаючи з фінансового року, що закінчується 1 січня 2020 року або після цієї дати. Він застосовується до всіх компаній, що котируються на фондових біржах Європейського Союзу. Це сприяє більшій прозорості та порівнянності фінансової інформації в межах ЄС. ESEF також буде застосований і для ESG звітності згідно CSRD.

ESRS
European Sustainability Reporting Standards
Європейські стандарти звітності про сталий розвиток

Це стандарти, розроблені Європейською консалтинговою групою зі звітності про фінансові питання (EFRAG). Вони визначають вимоги до розкриття інформації про екологічні, соціальні та управлінські (ESG) практики компаній у Європейському Союзі. ESRS є частиною Директиви про корпоративну звітність у сфері сталого розвитку (CSRD). ESRS узгоджуються з Європейською таксономією (EU Taxonomy), яка класифікує екологічно сталу економічну діяльність. ESRS набирають чинності разом з CSRD, що вимагає від компаній розкривати детальну інформацію про їхні ESG практики.

EU Taxonomy
European Union Taxonomy
Європейська таксономія

Це класифікаційна система, розроблена Європейським Союзом для визначення, які економічні дії можуть вважатися екологічно сталими. Вона спрямована на сприяння інвестування в екологічно стійкі проекти та діяльність, що відповідають цілям Європейського Зеленого Курсу. Визначає чіткі критерії для шести екологічних цілей: пом'якшення зміни клімату, адаптація до зміни клімату, стале використання та захист водних і морських ресурсів, перехід до циркулярної економіки, запобігання забрудненню та його контроль, а також захист і відновлення біорізноманіття та екосистем. EU Taxonomy набирає чинності поступово, починаючи з 2022 року, і вимагає від компаній та фінансових установ розкривати інформацію про їхню відповідність критеріям сталості. Це сприяє гармонізації підходів до сталого інвестування в ЄС та підвищенню прозорості для інвесторів.

EU Green Deal
European Green Deal
Європейська Зелена Угода

Це стратегія Європейського Союзу, спрямована на досягнення кліматичної нейтральності Європи до 2050 року. Ініціатива охоплює широкий спектр заходів, спрямованих на зменшення викидів парникових газів, стимулювання інновацій у сфері зеленої енергетики та створення сталих економічних моделей.

Європейська Зелена Угода включає низку конкретних політик і законодавчих ініціатив, які вже впроваджуються, а саме, Європейського кліматичного закону, CBAM (механізму вуглецевого коригування на кордоні) та стратегії з біорізноманіття до 2030 року.

GHG Protocol
Greenhouse Gas Protocol
Протокол парникових газів

Це всеосяжний глобальний стандарт для вимірювання та управління викидами парникових газів. Він був розроблений Світовим інститутом ресурсів (WRI) та Всесвітньою бізнес-радою зі сталого розвитку (WBCSD) у 1998 році. GHG Protocol забезпечує методології для підрахунку викидів парникових газів на рівні організацій та окремих проєктів. GHG Protocol широко використовується компаніями, урядами та організаціями по всьому світу для оцінки та управління своїм впливом на клімат. Протокол також інтегрований у деякі міжнародні стандарти та ініціативи, такі як ISO 14064, CDP (Carbon Disclosure Project), та Європейські стандарти звітності про сталий розвиток (ESRS).

GRI Standards
Global Reporting Initiative Standards
Стандарти Глобальної ініціативи зі звітності

Це міжнародні стандарти для звітності про сталий розвиток, які використовуються організаціями для розкриття інформації про їхній економічний, екологічний та соціальний вплив. Стандарти GRI розроблені для забезпечення прозорості та порівнянності даних про сталий розвиток між компаніями різних галузей та країн.

Стандарти GRI мають модульну структуру і складаються з універсальних стандартів, специфічних стандартів для кожної теми та галузевих стандартів. Вони допомагають організаціям розкривати інформацію, яка є релевантною для їхніх зацікавлених сторін, включаючи інвесторів, клієнтів, працівників та регуляторів. Вони також підтримують інтеграцію ESG факторів у стратегічне планування та операційні процеси.

Greenwashing
“відбілювання”, іноді “грінвошинг”

Це практика, коли компанія або організація надає неправдиву або оманливу інформацію про свої екологічні практики, продукти або послуги з метою створення помилкового враження про свою екологічну відповідальність. Це робиться для того, щоб залучити споживачів, які віддають перевагу екологічно чистим продуктам і послугам, без фактичного здійснення значних змін для зменшення негативного впливу на довкілля. Європейський Союз активно бореться з грінвошингом шляхом впровадження різних регуляторних заходів, що забезпечують прозорість та достовірність екологічних заяв. Директива щодо несправедливих комерційних практик (UCPD) - забороняє використання оманливих або недостовірних екологічних заяв у рекламі та маркетингу. Пропозиція щодо директиви про розширення відповідальності виробника (EPR) - вимагає від компаній брати на себе більше відповідальності за повний життєвий цикл своїх продуктів, включаючи утилізацію та переробку. Директива про зелені твердження (Green Claims Directive) запроваджує суворіші вимоги до розкриття інформації про екологічні заяви компаній.

IIRC

International Integrated Reporting Council
Міжнародна рада зі стандартизації звітності

Це глобальна коаліція регуляторів, інвесторів, компаній, професійних бухгалтерських організацій та неурядових організацій. IIRC працює над розвитком інтегрованої звітності як норми для компаній у всьому світі, допомагаючи їм надавати комплексну інформацію про фінансові та нефінансові аспекти своєї діяльності. IIRC була консолідована ISSB у стандартах IFRS S1 та S2.

IFRS S1/S2 Standards

Це стандарти, розроблені Міжнародною радою зі стандартизації сталого розвитку (ISSB) під егідою Фонду МСФЗ (IFRS Foundation). Вони спрямовані на забезпечення прозорості та порівнянності звітності про сталий розвиток.

IFRS S1/S2 набули чинності та починають застосовуватися компаніями для забезпечення прозорості та порівнянної звітності про сталий розвиток. Вони узгоджуються з іншими міжнародними ініціативами, такими як GRI та ESRS, і сприяють інтеграції сталого розвитку в корпоративні стратегії.

IFRS S1/S2 також інтегрували в себе інші значущі ініціативи та стандарти, такі як TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures), CDSB (Climate Disclosure Standards Board), SASB (Sustainability Accounting Standards Board) та IIRC (International Integrated Reporting Council), щоб забезпечити єдиний та узгоджений підхід до звітності про сталий розвиток.

ISAR

Intergovernmental Working Group of Experts on International Standards of Accounting and Reporting
Міжурядова робоча група експертів з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та звітності

Це підрозділ Конференції ООН з торгівлі та розвитку (UNCTAD), створений у 1982 році для розробки міжнародних стандартів у сфері бухгалтерського обліку та звітності. ISAR підтримує розвиток прозорих і надійних систем фінансової та нефінансової звітності, що сприяють сталому розвитку. ISAR сприяє інтеграції питань сталого розвитку у фінансову звітність, забезпечуючи, щоб екологічні, соціальні та управлінські (ESG) аспекти були належним чином враховані.

ISO 26000

Це міжнародний стандарт, розроблений для надання організаціям керівництва щодо соціальної відповідальності. Стандарт був прийнятий у 2010 році та надає рекомендації, а не вимоги, тому він не призначений для сертифікації. Охоплює різні аспекти соціальної відповідальності, включаючи етику, права людини, трудові практики, охорону довкілля, справедливі операційні практики, споживчі питання та участь у розвитку спільнот. Стандарт також підтримує досягнення цілей сталого розвитку (SDGs), встановлених Організацією Об'єднаних Націй.

ISSB

International Sustainability Standards Board

Міжнародна рада зі стандартизації сталого розвитку

Це орган, створений Фондом Міжнародних стандартів фінансової звітності (IFRS Foundation) для розробки глобальних стандартів звітності про сталий розвиток. ISSB було офіційно створено у 2021 році з метою забезпечення прозорості та якості звітності про сталий розвиток на міжнародному рівні. ISSB об'єднав стандарти та методології з інших провідних організацій, таких як TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures), CDSB (Climate Disclosure Standards Board), SASB (Sustainability Accounting Standards Board) та IIRC (International Integrated Reporting Council).

ISSB активно розробляє та впроваджує нові стандарти сталого розвитку, включаючи IFRS S1 та IFRS S2, а також планує розробку галузевих стандартів.

MSCI

Morgan Stanley Capital International, MSCI Inc.

Це провідна компанія, що надає інструменти та послуги для прийняття інвестиційних рішень, зокрема індекси, аналітичні інструменти та дані про сталий розвиток. MSCI є відомою за свої індекси фондових ринків, а також за свої оцінки та рейтинги компаній у сфері екологічних, соціальних та управлінських (ESG) факторів. Компанія розробляє та підтримує широкий спектр індексів, які використовуються інвесторами для відстеження продуктивності ринків акцій та облігацій у різних регіонах та секторах. MSCI надає оцінки ESG для тисяч компаній по всьому світу, що допомагає інвесторам оцінювати ризики та можливості, пов'язані з екологічними, соціальними та управлінськими аспектами. MSCI пропонує різноманітні аналітичні інструменти для управління портфелем, оцінки ризиків та оптимізації інвестиційних стратегій.

NFRD

Non-Financial Reporting Directive

Директива про нефінансову звітність

Це директива Європейського Союзу, ухвалена у 2014 році, яка зобов'язує великі публічні компанії розкривати інформацію про свої екологічні, соціальні та управлінські (ESG) практики. Основною метою NFRD є підвищення прозорості та відповідальності компаній у сфері сталого розвитку. NFRD була замінена новою Директивою про корпоративну звітність у сфері сталого розвитку (CSRD), і відіграла важливу роль у еволюції ESG рамок і стандартів у ЄС.

OECD Guidelines for Multinational Enterprises on Responsible Business Conduct

Керівні принципи ОЕСР для багатонаціональних підприємств щодо відповідального ведення бізнесу

Це комплекс рекомендацій, розроблений Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) для сприяння відповідальному веденню бізнесу багатонаціональними підприємствами. Ці керівні принципи, які були вперше прийняті у 1976 році та останній раз оновлені у 2011 році, надають рекомендації щодо дотримання прав людини, трудових стандартів, екології, антикорупційних заходів та інших аспектів відповідального бізнесу. Керівні принципи ОЕСР є найвідомішими та найвпливовішими стандартами відповідального бізнесу на міжнародному рівні. Вони застосовуються в 50 країнах світу, включаючи всі країни-члени ОЕСР та деякі інші країни. Ці принципи служать основою для розробки національних політик та корпоративних стратегій щодо відповідального ведення бізнесу.

Principles of Corporate Governance G20/OECD
Принципи корпоративного управління
G20/OECD

Це рекомендації, розроблені Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) у співпраці з країнами G20, для забезпечення ефективного корпоративного управління. Вперше прийняті у 1999 році, ці принципи були оновлені у 2004, 2015 та 2023 роках для врахування нових викликів та змін у глобальній економіці.

SASB
Sustainability Accounting Standards Board
Рада зі стандартів обліку сталого розвитку

Це некомерційна організація, яка розробляє стандарти звітності для допомоги публічним компаніям у розкритті інформації про суттєві екологічні, соціальні та управлінські (ESG) питання. Заснована у 2011 році, SASB спрямована на забезпечення надійності та релевантності інформації для інвесторів та інших зацікавлених сторін. SASB розробила стандарти для 77 різних галузей, що охоплюють основні питання сталого розвитку для кожної галузі. Стандарти SASB зосереджені на тих аспектах сталого розвитку, які мають значний вплив на фінансову ефективність компаній. У 2021 році SASB об'єднався з Міжнародною радою зі стандартизації сталого розвитку (ISSB) під егідою Фонду МСФЗ (IFRS Foundation).

SBTi
Science Based Targets initiative
Ініціатива зі встановлення науково обґрунтованих цілей

Це міжнародна ініціатива, яка допомагає компаніям встановлювати цілі зі зниження викидів парникових газів, що базуються на наукових даних та відповідають цілям Паризької угоди. Ініціатива була створена у 2015 році у партнерстві між CDP, Всесвітнім інститутом ресурсів (WRI), Всесвітнім фондом дикої природи (WWF) та Глобальним договором ООН (UNGC). Цілі, встановлені в рамках SBTi, мають базуватися на останніх наукових даних та відповідати вимогам з обмеження глобального потепління до 1,5°C або 2°C. Ініціатива надає інструменти та керівництва для допомоги компаніям у розробці, перевірці та впровадженні своїх цілей зі зниження викидів парникових газів. Компанії, які встановлюють цілі відповідно до методології SBTi, можуть отримати сертифікацію, що підтверджує їхні зусилля у боротьбі зі зміною клімату. Більше 1,000 компаній по всьому світу вже встановили або зобов'язалися встановити науково обґрунтовані цілі зі зниження викидів парникових газів.

SDG
Sustainable Development Goals
Цілі сталого розвитку

Це набір з 17 глобальних цілей, прийнятих державами-членами Організації Об'єднаних Націй (ООН) у 2015 році як частина Порядку денного на період до 2030 року. Цілі спрямовані на подолання найбільших світових викликів, таких як викорінення бідності (SDG 1), забезпечення якості освіти (SDG 4), досягнення гендерної рівності (SDG 5), чиста вода та санітарія (SDG 6), доступна та чиста енергія (SDG 7), гідна праця та економічне зростання (SDG 8), боротьба зі зміною клімату (SDG 13) та інші. Цілі сталого розвитку є основою багатьох національних та міжнародних стратегій і політик. Вони спрямовані на мобілізацію зусиль урядів, міжнародних організацій, приватного сектора та громадянського суспільства для досягнення стійкого та справедливого розвитку до 2030 року.

SEC Climate-Disclosure Rule

Правила розкриття інформації про кліматичні ризики SEC

Це запропоновані Комісією з цінних паперів та бірж США (SEC) стандарти, які зобов'язують публічні компанії розкривати інформацію про свої кліматичні ризики та їхній вплив на бізнес. Спрямовані на підвищення прозорості та надання інвесторам необхідної інформації для прийняття обґрунтованих інвестиційних рішень. Компанії зобов'язані розкривати значущі кліматичні ризики, які можуть вплинути на їхні фінансові показники, включаючи фізичні та перехідні ризики. Компанії повинні звітувати про свої прямі (Score 1) та непрямі (Score 2) викиди парникових газів, а також про інші непрямі викиди (Score 3), якщо вони суттєві для бізнесу. Розкриття інформації про стратегії компаній щодо управління кліматичними ризиками, включаючи цілі зі зниження викидів та плани з адаптації до змін клімату. Включення інформації про вплив кліматичних ризиків на фінансові показники компаній у річні та квартальні звіти. Це наразі єдині обов'язкові (а не рекомендаційні) ESG стандарти для виконання на рівні всього США, і охоплюють більшість великих бізнесів.

SFDR

Sustainable Finance Disclosure Regulation
Регламент розкриття інформації щодо сталого фінансування

Це регламент Європейського Союзу, прийнятий для підвищення прозорості в ринках сталого фінансування та запобігання грінвошингу. SFDR встановлює вимоги до розкриття інформації про екологічні, соціальні та управлінські (ESG) характеристики фінансових продуктів. Всі учасники фінансових ринків, включаючи інвестиційні фонди, пенсійні фонди та страхові компанії, повинні розкривати інформацію про те, як вони інтегрують ризики сталого розвитку у свої процеси прийняття інвестиційних рішень. Регламент передбачає детальні вимоги до звітності про вплив інвестиційних рішень на стійкість, включаючи розкриття інформації про основні негативні впливи (Principal Adverse Impacts, PAI). SFDR набув чинності 10 березня 2021 року і обов'язковий до виконання у всіх країнах-членах ЄС.

Stakeholders

Зацікавлені сторони

Це особи або групи, які можуть впливати на діяльність організації або на яких вона може впливати. Вони мають інтереси у результатах та процесах діяльності компанії і можуть бути внутрішніми (співробітники, менеджери) або зовнішніми (клієнти, постачальники, інвестори, уряд, місцеві громади). Зацікавлені сторони відіграють ключову роль у корпоративному управлінні та стійкому розвитку. Організації все частіше впроваджують стратегії залучення зацікавлених сторін, щоб забезпечити їхню участь у прийнятті рішень і врахувати їхні очікування у своїй діяльності.

Sustainalytics

Це провідна компанія, що надає дослідження, рейтинги та дані щодо екологічних, соціальних та управлінських (ESG) аспектів для інвесторів і компаній по всьому світу. Заснована у 1992 році, Sustainalytics є частиною Morningstar, Inc. і спеціалізується на оцінці корпоративних практик сталого розвитку. Sustainalytics надає інвесторам детальні оцінки ESG ризиків компаній, допомагаючи їм приймати обґрунтовані інвестиційні рішення. Рейтинги базуються на аналізі сотень показників і охоплюють широкий спектр галузей.

TCFD
Task Force on Climate-related Financial Disclosures
Робоча група з фінансових розкриттів, пов'язаних із кліматом

Це ініціатива, створена в 2015 році Радою фінансової стабільності (FSB) для розробки рекомендацій щодо розкриття інформації про кліматичні ризики. Мета TCFD полягає у наданні інвесторам, кредиторам та іншим зацікавленим сторонам повної інформації про фінансові наслідки кліматичних змін. TCFD рекомендації були прийняті багатьма організаціями по всьому світу та стали основою для регуляторних вимог щодо розкриття кліматичної інформації. Зокрема, рекомендації TCFD інтегровані в такі стандарти, як IFRS S1 та S2, і використовуються великими інвесторами та фінансовими установами для оцінки кліматичних ризиків у своїх портфелях. По суті нові IFRS стандарти поглинули TCFD.

TNFD
Taskforce on Nature-related Financial Disclosures
Група з фінансових розкриттів, пов'язаних із природними ризиками

Це міжнародна ініціатива, започаткована у 2021 році, спрямована на розробку і впровадження рекомендацій щодо розкриття інформації про природні ризики та можливості для компаній та фінансових установ. Метою TNFD є підтримка організацій у розумінні та управлінні їхнім впливом на природу та забезпечення прозорості для інвесторів та інших зацікавлених сторін. Ініціатива надає рамкові рекомендації, які включають управління, стратегію, управління ризиками та показники та цілі, подібно до TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures).

UN PRI
United Nations Principles for Responsible Investment
Принципи відповідального інвестування ООН

Це глобальна ініціатива, започаткована у 2006 році під егідою ООН, що спрямована на підтримку інвесторів у включенні екологічних, соціальних та управлінських (ESG) факторів у їхні інвестиційні процеси та рішення. Принципи ООН з відповідального інвестування (PRI) розроблені у співпраці з великими інституційними інвесторами. Інвестори, які приєднуються до PRI, зобов'язуються дотримуватися шести принципів, які включають інтеграцію ESG факторів у інвестиційний аналіз і прийняття рішень, активне управління та співпрацю з іншими інвесторами для сприяння відповідальній практиці. Учасники PRI зобов'язані щорічно звітувати про свої зусилля з інтеграції ESG факторів та дотримання принципів. До ініціативи PRI приєдналося понад 3,000 інвесторів з усього світу, які управляють активами на суму понад 100 трильйонів доларів США.

UNCTAD
United Nations Conference on Trade and Development
Конференція ООН з торгівлі та розвитку

Це постійний міжурядовий орган, заснований у 1964 році для сприяння інтеграції країн, що розвиваються, у світову економіку на умовах, які забезпечують їхній сталий розвиток. UNCTAD є частиною секретаріату ООН і працює в тісній співпраці з іншими організаціями системи ООН та регіональними економічними організаціями. UNCTAD продовжує відігравати важливу роль у міжнародному розвитку, сприяючи досягненню Цілей сталого розвитку (SDGs) шляхом просування політики, що підтримує економічну рівність, інклюзивність та стійкість.

VRF
Value Reporting Foundation
Фонд інтегрованої звітності

Це організація, яка виникла в результаті об'єднання SASB (Sustainability Accounting Standards Board) та IIRC (International Integrated Reporting Council) у 2021 році. Метою VRF є підтримка інтегрованої звітності та сприяння розробці стандартів сталого розвитку для покращення прозорості та відповідальності компаній у своїй діяльності. VRF підтримує концепцію інтегрованої звітності, яка об'єднує фінансові та нефінансові дані для надання повної картини про діяльність компанії. VRF інтегрував стандарти SASB та принципи IIRC, щоб забезпечити єдиний підхід до звітності про сталий розвиток.

XLBR
Extensible Business Reporting Language
Розширювана мова бізнес-звітності

Це XML-базована мова для електронної передачі бізнес- і фінансових даних. XBRL стандартизує способи підготовки, обміну та аналізу бізнес-інформації, що сприяє автоматизації процесів фінансової звітності та підвищенню прозорості й порівнянності даних. Використання XBRL дозволяє автоматизувати процеси збирання, перевірки та аналізу фінансових даних, зменшуючи ручну роботу та можливість помилок. XBRL широко використовується фінансовими установами, регуляторами, компаніями та аналітиками по всьому світу для подання та обробки фінансової звітності. Зокрема, XBRL використовується для подання звітів до таких організацій, як Комісія з цінних паперів і бірж США (SEC) та Європейська організація з цінних паперів (ESMA).

UN Global Compact
United Nations Global Compact
Глобальний договір ООН

Це добровільна ініціатива, започаткована у 2000 році Організацією Об'єднаних Націй для заохочення бізнесу до прийняття стійких та соціально відповідальних політик. Глобальний договір ООН базується на десяти принципах, що охоплюють права людини, трудові стандарти, охорону довкілля та антикорупцію. Понад 10,000 компаній та 3,000 некомерційних організацій з більш ніж 160 країн беруть участь у Глобальному договорі, роблячи його найбільшою у світі ініціативою сталого розвитку. Учасники зобов'язані щорічно звітувати про свій прогрес у впровадженні десяти принципів через комунікацію про прогрес (COP). Глобальний договір ООН залишається ключовою платформою для об'єднання бізнесу та інших зацікавлених сторін у прагненні до сталого розвитку. Ініціатива сприяє реалізації Цілей сталого розвитку (SDGs) та сприяє підвищенню корпоративної відповідальності та прозорості.

Green
Transition
Office

[facebook](#)

[instagram](#)

[linkedin](#)